

Mas tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

7. leto / številka 22

V Celovcu, dne 2. junija 1955

Cena 1 šilling

Na delo tedaj!

Te dni se bavi avstrijski parlament z ratifikacijo državne pogodbe. Po vsej verjetnosti bodo tudi Sovjetska zveza, Velika Britanija in Francija v najkrajšem času odobrile avstrijsko državno pogodbo, katero so zunanji ministri podpisali dne 15. maja 1955 na Dunaju. Amerika pa bo rabila gotovo nekaj več časa, da spravi to zadevo skozi kongres.

V nekaterih listih smo brali tudi že o zaskrbljenosti „gotovih krogov“ glede člena 7 državne pogodbe. Ta člen namreč določa pravice Slovencev na Koroškem in Štajerskem ter Hrvatov na Gradiščanskem.

Po ratifikaciji postane državna pogodba del avstrijske ustave. Ustava pa obvezuje tako posameznega državljana kakor tudi državno vodstvo, da izvajajo, kar je v ustavi zapisano. Ustava pa ne nalaga samo dolžnosti, marveč daje tudi pravice.

Jasno je, da bo državna oblast po svojih organih vse državljane navajala k izpolnjevanju dolžnosti, ki jih nalaga ustava, če treba tudi s prisilnimi sredstvi. Na drugi strani pa imajo seve tudi državljani dolžnost in možnost, da se brigajo za pravice, ki jih jim daje ustava.

Kakšen je torej položaj koroških Slovencev?

Nam vsem mora biti eno popolnoma jasno! Člen 7 državne pogodbe ne govori o Slovincih te ali one smeri, ne govori o bolj ali manj zavednih Slovincih, marveč govori določeno in jasno o Slovincih na Koroškem in Štajerskem in Hrvatih na Gradiščanskem ter o slovenskem oziroma o hrvaškem jeziku. V drž. pogodbi je začetan skupni okvir, v katerem se bo odigravalo naše politično, kulturno in gospodarsko življenje ob polni jasnosti ideološke opredelitve. V tem je nakazana tudi nujna pot, katero bomo morali hoditi eni in drugi, ker so ustavne pravice dane enim in drugim, obveznosti pa naložene vsem. Vsi smo avstrijski državljani, ki smo po ustavi enako obvezani in enako upravičeni. Dokler bo država ostala demokratična, da bo torej sama spoštovala svojo ustavo, smo prepričani, da tako dolgo tudi nam ne bo krajsala po ustavi zagotovljenih pravic, če bomo sami storičili vse, da te dane in zajamčene pravice tudi uveljavimo.

Pogledi nas vseh morajo veljati prihodnosti in vsakdanji realnosti. Dobro se zavedamo, da bo pot težka, da bo, kakor pravi Gregorčič, s trnjem posuta. Mnogo je še ledu med Slovinci in Nemci v deželi, mnogo ledu je v slovenskih vrstah, ves ta led moramo s skupnim naporom staliti in skrbeti za odtok vode, ker bi v nasprotnem slučaju bila nevarnost skupnega potopa prevelika.

Kadar se gradi hiša, tedaj je treba preudarne roke, ki pravilno polaga opeko na opeko, kamen na kamen in le taka zgradba bo trdna in dajala streho enim in drugim, torej vsem, ki so jo z ljubeznijo in skrbjo pomagali graditi. Tako streho, ki nas bo vse branila pred neurji časa, pa vendar hočemo vsi in prav zaradi tega ne bo stal nihče ob strani, marveč bomo z vso odkritostjo in vso poštenostjo tako do države kakor tudi do svojega naroda vsi šli na delo. Vsa na svojem mestu bo doprinesel svoj delež in vsi skupaj bomo v vzajemnosti dogradili to, kar si želimo in kar potrebuje naš narod. Potrebuje pa to tudi naša država, da bo mogla hoditi po prostovoljno izbrani poti nevtralnosti v sredini Evrope, ter povezovati tudi preko svojih državnih meja. Mogoče so ravno v tem trenutku Gregorčičevi verzi najbolj prikladni, ko pravi:

„Dolžan ni samo, kar veleva mu stan,
kar more, to mož je storiti dolžan!
Na delo tedaj, ker resnobni so dnevi,
a delo in trud ti nebo blagoslovi!“

Ladje, vlaki, tovarne stojijo

Železniška stavka v Angliji

Angleški ministrski predsednik ne bo preveč lagodno sedel na volilnih lavoricah svoje stranke, kajti moral se bo baviti z veliko stavko, kot je v Angliji ni bilo več od leta 1926 naprej.

Generalno stavko je nastopilo 20.000 pristaniških delavcev v šestih najvažnejših pristaniščih in povrh tega je začelo stavkati okrog 60.000 železniških strojevodij. V pristaniščih se ne more ganiti okrog 200 ladij, a železniški promet skoraj popolnoma stoji. Ne le, da vozijo le redki osebni vlaki, ampak stoji tudi večina tovornih vlakov. To pa prizadeva celotno industrijo, ki dobiva po železnicah tedensko okrog 3,5 milijonov ton premoga. Poštam so dali na razpolago 500 vojakov z avtomobili, da skrbijo za vzdrževanje poštne zveze.

Vlada je pozvala prebivalstvo, da naj štedi z lučjo, živili in da naj ne hodi na potovanja. Številni lastniki avtomobilov so se postavili s svojimi vozili na razpolago za neobhodno potrebne vožnje, kot jih je pozval

min. predsednik Eden. Zasebni avtomobili vozijo na kolodvore in prevažajo redke potnike tistih nekaj vlakov, ki še vozijo. Bojijo se tudi povečanega števila nesreč in zato izplačujejo zavarovalnice posebne premije. Bili so mobilizirani vsi avto-prevozniki in vsa razpoložljiva letala, vendar pričakujejo da bo stavka povzročila hudo krizo posebno v industriji, ki je navezana na reden dovoz surovin.

Sindikati železniških strojevodij je pa naznanil, da lahko zdrži vsaj trideset dni stavke brez posebnih težav.

Po drugi strani pa upa vlada, da bo zloмила stavko s pomočjo 20.000 strojevodij, ki pripadajo neki drugi strokovni organizaciji in so pripravljeni voziti vlake.

Javnost na splošno stavko obsoja, ker bo moralo vse prebivalstvo trpeti posledice stavke.

V torek zvečer je kraljica Elizabeta na predlog vlade proglasila izjemno stanje po celi državi.

Skrivnostni sovjetsko-jugoslovanski razgovori

Po večdnevih razgovorih v Beogradu je sovjetska delegacija odšla na Reko in od tam naprej na otok Brioni, kjer so se nadaljevali razgovori med obema delegacijama, ker so tudi najvišji jugoslovanski predstavniki s Titom na čelu zbrani v tej jadranski rezidenci sedanjega jugoslovanskega državnega poglavarja.

Razgovori so zaviti v plašč tajnosti, vendar izgleda, da se je prvotno hladno razmerje med sovjetskimi in jugoslovanskimi predstavniki v teku razgovorov nekoliko ogrelo.

Kot poročajo zapadne poročevalske službe, je bil prvotni spor glede „koeksistence“ in sicer so si jo sovjetski delegati zamišljali kot „aktivno“, to se pravi: sodelovanje v mednarodni politiki na neodvisnih pozicijah, a za skupne cilje, dočim so jugoslovanski politiki predlagali le „pasivno koeksistenco“ brez sleherne skupne delavnosti v mednarodni politiki. V koliko so se ta različna gledanja zblížala, pa bo pokazalo uradno poročilo, ki bo izdano v prihodnjih dneh. Kot se sliši, so bile glavne točke sporazumno že določene na nedeljskih razgovorih na Brionih, med skupnimi izletji na morje, sprehodi po tem lepem otoku in kosili.

Komunistična Kitajska je izpustila štiri ameriške letalce

Zastopnik Indije pri Združenih narodih Krišna Menon je prispel iz Hongkonga v indijsko prestolnico New-Dehli po daljšem obisku pri komunistični kitajski vladi v Pekingu. Na tiskovni konferenci je izjavil, da bo Kitajska izpustila 4 ameriške letalce, ki jih je že pred časom zaprla pod obtožbo špionaže. Omenjeni letalci so bili člani mednarodne komisije za nadzorovanje premirja v Koreji, ki so zaradi službe letali nad kitajskim teritorijem. Kitajska letala so jih prisilila k pristanku, nakar so jih zaprli.

Značilen je tudi formalni izgovor, ki se ga je kitajska vlada poslužila, da reši svoj prestiž. Vrhovno sodišče jih je namreč obsodilo na izgon iz Kitajske zato, ker so s tem da so letali nad kitajskim teritorijem, „kršili kitajsko suverenost in ogrožali varnost države ter izživali kitajsko ljudstvo.“

Ker so imenovani bili v službi Združenih narodov, je že pred meseci potoval v Pekingu generalni tajnik te organizacije Hjamarskjeld, a se je vrnil praznih rok. Medtem se je položaj toliko spremenil, da je komu-

nistična Kitajska pripravljena na pogajanja tudi o drugih mnogo bolj zamotanih zadevah, kot n. pr. Formoza, in je sedanji korak treba smatrati kot psihološko pripravo pogajanja z Ameriko, posebno ker je zadeva letalcev izzvala hudo kri v amerškem in tudi svetovnem javnem mnenju.

Hruščev o Avstriji

Tudi za časa bivanja sovjetske delegacije v Beogradu so priredili več slovesnih sprejemov in ob tej priliki se je tajnik sovjetske komunistične stranke Hruščev dal časa razgovarjal z avstrijskim poslanikom dr. Wodakom, kateremu je izrazil svoje prepričanje, da se bodo dobri odnos med Sovjetsko zvezo in Avstrijo še poglobili.

Časopisi tudi poročajo o nekem besednem dvoboju, ki ga je imel Hruščev z ameriškim poslanikom v Beogradu Riddlebergerjem. Po teh vesteh je Hruščev rekel Amerikancu da ameriški diplomatje nimajo stika z delavstvom, ker ne poznajo njegovega življenja. Na to mu je Riddleberger odgovoril, da je on, preden je postal diplomat, si v svojih mladih letih služil kruh kot poljedelski delavec in zidar.

KRATKE VESTI

Za Binkošti so se zbrale v Celovcu ženske socialistične organizacije iz cele Avstrije na mednarodni dan socialističnih žena. Prišle so tudi deputacije iz inozemstva, posebno iz Nemčije. Računajo, da se je kongresa udeležilo okrog 20.000 oseb. Na binkoštno nedeljo je bil obhod po mestu in veliko zborovanje na Novem trgu. Govorili so med drugim celovski župan Graf, deželni glavar Wedenig in zvezni podkancler dr. Schärff. Vse mesto je bilo v zastavah, in posebno pogosto je bilo slišati dunajsko govornico med zborovalci.

Italijanski profesorji stavkajo od sobote dne 28. maja ter je pouk praktično ustavljen, ker se je 75 % vseh profesorjev odzvalo pozivu strokovnih organizacij vseh političnih smeri, po drugi strani pa so tisti redkoštevilni profesorji, ki so prišli v šole, našli prazne razrede, ker so vsi učenci tudi ostali doma. Vlada upa, da bo nadaljevala pouk s pomočjo profesorjev privatnih šol, a šolskim ravnateljem pa je zagrozila, da bodo odstavljene, če bodo stavkali.

Konferenca zunanjih ministrov držav premogovne unije (Montan-Union) se je začela 1. junija v Mesini. Adenauerja zastopa državni podtajnik Hallstein. Konferenca mora rešiti vprašanje novega predsednika, vendar upajo, da se bo dosedanji predsednik Francoz Monnet dal prepričati, da to mesto obdrži tudi vnaprej.

Mednarodni kongres delavskih organizacij je te dni zaključil svoje delo na Dunaju. Izvoljen je bil tudi novi odbor I. B. F. G. (Mednarodna zveza svobodnih delavskih organizacij) in je bil ponovno izvoljen za predsednika predstavnik angleških delavskih združenj Omer Becu. Podpredsedniki so Sir Vincent Tewsen (Anglija), Meany, Reuther (oba USA), Thoreau (Francija), Freytag (Zap. Nemčija), Jensen (Danska) in Khatib (Pakistan). Ko se je kongres začel, ga je pozdravil avstrijski državni predsednik dr. Körner.

Indijski ministrski predsednik Nehru pride 27. junija na Dunaj na svojem krožnem potovanju po evropskih prestolicah. Ustavil se bo za nekaj dni v Solnogradu, da prisostvuje posvetovanju indijskih diplomatov, ki službujejo v evropskih prestolicah.

Argentinski diktator Peron je podpisal zakon, ki vodi k ločitvi Cerkve od države. Na podlagi tega zakona bo izvoljen nov parlament, ki bo izglasoval izpremembo ustave, o čemer smo poročali že v naši 19. številki.

Obrestj za odlog davčnih dolgov bodo v zvezi s splošnim povišanjem bančne obrestne mere, tudi dvignili od 5 in pol na 6 in pol odstotka z veljavnostjo od 1. junija tega leta.

V Bonnu je vlada predložila parlamentu zakon o prostovoljni vojaški službi. V zakonu je ugotovljeno, da bo najprej zgrajeno jedro nove oborožene sile, ki bo sestavljeno iz prostovoljcev, a v drugi fazi bo s pomočjo tega jedra upostavljena nova nemška vojska.

Pri Mainzu v Nemčiji so izročili prometu obnovljeni most preko Rena. Je to Kaiserbrücke, eden izmed najbolj važnih železniških mostov Porenja, ki so ga nemške čete na umiku leta 1945 vrgle v zrak.

Oabimo na mladinski dan

za PODJUNO v Škocijanu:

Ob 9. uri mladinska služba božja na prostem s skupnim petjem in ob spremljavi godbe ter nagovorom za mladino.

Ob 7. in 10. uri farni maši v cerkvi.

za ROŽ v St. Jakobu:

Ob 7. uri mladinska zborna maša.

Ob pol 8. uri mladinska prireditev na župnijskem dvorišču: Petje, prizori s petjem, rajanjem in misterijem „BREZMADEŽNA“.

Politični teden

Po svetu . . .

Velika Britanija

Dne 26. maja so bile volitve v Angliji in je zmagala konzervativna stranka. Tako bo konzervativna stranka za nadaljnja štiri leta vladala v Veliki Britaniji.

Konzervativna stranka je dobila skoraj 14 milijonov glasov in s tem skoraj 50 odstotkov vseh oddanih glasov, delavska stranka je dobila nad 12 milijonov glasov ali 46,6 odstotkov.

V spodnji zbornici bodo imeli konzervativci 341 poslancev in delavska stranka pa 276. Liberalna stranka pa bo imela le 5 poslancev v parlamentu.

Kakor so te volitve važne za britansko notranjo politiko, tako so še važnejši za zunanjo politiko vsega sveta. Čeprav obstaja med Ameriko in Veliko Britanijo v marsikaterem pogledu različno naziranje, je vendar za naprej v evropski politiki zagotovljena skupna linija.

V Zapadni Nemčiji

pa so imeli v parlamentu v Bonnu veliko debato o zunanji politiki. Kancler Adenauer je izrazil načelno stališče vlade in je v tej zvezi dejal, da je odločno proti nevtralizaciji države, nadalje, da je treba postaviti kot prvo točko dnevnega reda konference velikih štirih kontrolno razoroževanje in postopek za združitev obeh Nemčij. Tako je torej Nemčija proti politiki Sovjetske zveze, ki hoče ustvariti nek nevtralni pas med Vzhodom in Zahodom preko Evrope. Iz razumljivih razlogov Nemčija želi razorožitev, ker je ona itak razorožena in bi v slučaju spopada med Vzhodom in Zahodom ravno nemško ozemlje najhuje trpelo.

Razpoloženje za novo nemško armado pa je tudi nekam mlačno, ker se Nemci zavedajo, da bi v vojni stali na obeh straneh Nemci.

Zastopnik nemške opozicije, predsednik socialistične stranke, pa je govoril za odložitev nemške oborožitve do časa, da bo izvedena združitev obeh Nemčij.

Italijane skrbi

Že zadnji smo poročali, da je izzvala avstrijska nevtralnost veliko zaskrbljenost v Italiji. Amerikanci, ki so imeli oziroma imajo do ratifikacije avstrijske državne pogodbe svoja vojaška oporišča v Avstriji, se bodo umaknili in potem je torej odprta vsa italijansko-avstrijska meja. Zaradi tega so Italijani stavili predlog, da bi se ameriške čete iz Avstrije premaknile v severno Italijo in tako tvorile zaščito severne italijanske državne meje, ki meri okoli 450 kilometrov.

V tej zvezi slišimo tudi glasove, da so se Amerikanci v zadevi Trsta prenglili, ker so pristali na delitev in umik in tako pustili iz rok postojanko, ki je segala v srednjo Evropo. Takrat niso računali s spremembo sovjetske zunanje politike in so se zanašali na to, da bodo v Avstriji ostali še dolgo časa. Z nevtralizacijo Avstrije pa se je politični in vojaški položaj v srednji Evropi bistveno spremenil.

Razorožitev

Predlog sovjetske vlade pri razorožitveni konferenci Združenih narodov je prej ko slej predmet mednarodnega razpravljanja. Prezgodaj bi bila sodba o uspehu ali neuspehu te konference, vsekakor pa bi uspeh pomenil mogočen korak do trajnega miru in gospodarskega napredka.

V Beogradu

Oči vse svetovne politike so bile teden dni obrnjene v Beograd. Že zadnji četrtek je prispela v Beograd sovjetska delegacija, katero je vodil tajnik sovjetske komunistične stranke Hruščev. Že ob prihodu v Beograd je Hruščev izjavil, da je vsega spora med jugoslovansko in sovjetsko stranko bil kriv Berija, ker je kot poveljnik tajne policije dajal sovjetski vladi napačna poročila o Jugoslaviji. Ta način zagovora je vse presenetil, ker je pač najceneje naprtiti odgovornost osebi, ki je že mrtva.

Jugoslovanski tisk je govor Hruščeva zelo hladno sprejel in ga je prinesel brez komentarja, nekateri listi celo na zadnji strani.

Tuji novinarji, ki so prisostvovali sprejemu na beograjskem letališču, so opazili neugoden vtis, ki ga je govor Hruščeva napravil na Tita in ostale predstavnike jugoslovanske vlade. Značilno je, da od jugoslovanske strani ni na pozdrav prav nihče odgovoril.

Uradna poročila o razgovorih, ki so se vršili med obema delegacijama v Gardnem domu v Beogradu, so zelo kratka in skopa. Opaziti je, da so s sovjetske strani smatrali sestanek kot srečanje dveh komunističnih strank, da poravnata njune notranje spore, a z jugoslovanske strani pa smatrajo razgovore kot pogajanja dveh držav.

. . . in pri nas v Avstriji

Enotnost vseh strank

Vlada je predložila parlamentu državno pogodbo v odobritev. Na spremni tekst so se zedinile vse štiri avstrijske stranke, ki so zastopane v dunajskem parlamentu, torej OeVP, SPÖe, VdU in KPOe. Take politične solidarnosti v avstrijskem parlamentu že res dolgo ni bilo. To samo je že znak, da so dejansko vse stranke državno pogodbo hotele.

Spremno pismo parlamentu pravi, da se Avstrija po vsem svojem razvoju in po vsej svoji tradiciji prišteva k zapadnemu svetu. Pismo označuje člen 27 državne pogodbe kot težko bremenitev. Ta člen namreč določa, da vse avstrijsko premoženje, ki se v času ratifikacije te pogodbe nahaja v Jugoslaviji, pripade Jugoslaviji. Avstrijska vlada pa je dolžna, da poravna škodo avstrijskim državljanom, ki so po tem členu državne pogodbe prizadeti.

Ker so vse stranke pristale na vladni predlog glede ratifikacije, bo predvidoma državna pogodba v parlamentu soglasno sprejeta, čeprav bodo poslanci vseh strank v svojih govorih naglašali eno ali drugo neugodnost ali pomanjkljivost državne pogodbe.

V notranji politiki bo igrala državna pogodba največjo vlogo. Kako urediti premoženje, katero bo izročila državi sovjetska zasedbena oblast? Socialisti so mnenja, da bi bilo treba pretežni del tega premoženja poddržaviti. OeVP pa se upira poddržavljenju, ki bi šlo preko zakonov iz leta 1947. Stavila je tudi predlog, da bi gotova podjetja izročili delavcem samim v upravo. Izven spora so mala podjetja obrtnikov ali trgovcev, ki bodo prav gotovo prešla zopet v privatne roke.

Glede tega nemškega premoženja se napetost med Avstrijo in Nemčijo še ni bistveno polegla. Državna pogodba namreč določa, da tako zvano nemško premoženje, katero so zasedbene sile po besedilu državne pogodbe izročile Avstriji, ne sme preiti v nemške roke. Izvzeta so le podjetja, ki po svoji vrednosti ne presegajo vrednosti deset tisoč dolarjev. Kakor so Avstriji to določbo z veseljem sprejeli, ker morajo končno nositi tudi vsa materialna bremena pogodbe, tako je v Nemčiji nastalo veliko ogorčenje. Na avstrijski strani sedaj navajajo

Desetletnica Lige ameriških Slovencev

Junija bo deset let, odkar je bila ustanovljena „Liga slovenskih katoliških Amerikancev“ v Jolietu (USA). Kot piše p. Bernard Ambrožič, v „Ameriški domovini“, je bila dne 24. junija 1945 ustanovljena služna slovenska organizacija ameriških Slovencev, ki je v obilni meri pripomogla k temu, da so naši ameriški rojaki večkrat priskočili na pomoč tako zamejskim Slovincem kakor tudi beguncem. Med vojno je komunistična propaganda med ameriški Slovinci mnogim glavam zmešala in je posebno sedaj že mrtvi pisatelj Louis Adamič zelo vneto propagiral komunizem.

Tedaj pa je p. Ambrožič s pomočjo drugih uglednih Slovencev, duhovnikov in laikov ustanovil posebno organizacijo, ki bi

Gostovanje slovenskega narodnega gledališča v Celovcu

Prihodnjo soboto in nedeljo, dne 4. in 5. junija, bo gostoval v celovškem mestnem gledališču ansambel „Slovenskega narodnega gledališča“ iz Maribora. Sobotno predstavo priredi Kulturni referat Koroske deželne vlade in bo na programu Mascagnijeva opera „Cavalleria rusticana“ ter slovenski balet „Lectovo srce“.

V nedeljo bodo pa predvajali mariborski umetniki Smetanovo opero „Prodana nevesta“.

Obe operi sta svetovno znani in sta za Celovec redke kulturne dogodke zato tudi slovenski ljubitelji operne glasbe gotovo ne bodo zamudili te lepe prilike in se v obilnem številu udeležili obeh predstav.

kot protiutež tudi vojno škodo, ki jo je utrpela Avstrija in tudi posamezniki; poudarjajo, da so nacisti 1938 zasegli vse premoženje državne banke v zlatu in devizah. Če bi torej hotelj računati eno in drugo do podrobnosti, bi po vsej verjetnosti končni obračun izpadel v korist Avstrije. Po državni pogodbi pa je tudi Avstrija dolžna, da se odpove vsemu premoženju v Nemčiji. Le VdU v parlamentu se je postavila na stališče, da je treba Nemčiji oziroma nemškimi državljanom vrniti premoženje v Avstriji in se je tako postavila proti avstrijskim gospodarskim interesom in tudi proti besedilu državne pogodbe.

Po ratifikaciji državne pogodbe preide v avstrijske roke tudi Družba za podonavsko plovbo. Za ureditev prometa na Donavi pa obstaja posebna komisija, v kateri Avstrija do sedaj ni bila zastopana. Sovjetska zveza je predlagala vsem članicam te komisije, da bi sprejeli avstrijskega zastopnika kot polnopravnega člana. Verjetno bo Avstrija že na prihodnje zasedanje meseca julija poslala svojega zastopnika.

Zavezniški svet na Dunaju, ki je od leta 1945 nadziral avstrijsko politično življenje, se v zadnjem času le poredko sestaja k sejam. Te seje imajo bolj značaj likvidacije raznih komisij in odborov ter pododborov. Na svoji 244. seji je zavezniški svet tudi sklenil, da avstrijska vlada ni več dolžna mu pošiljati periodična poročila. Vsi ti koraki kažejo, da se pričinja že izvajanje državne pogodbe.

Sovjetske čete zapuščajo Avstrijo, Amerikanci pa še niso odločili, kam bodo končno umaknili svoje čete — ali v Nemčijo ali v severno Italijo.

Glede bodoče avstrijske armade še vedno ni jasnosti. OeVP je izjavila, da hoče močno vojsko na podlagi splošne vojaške obveznosti. Po besedah drž. tajnika Grafa naj bi obrambna avstrijska vojska bila tako močna, da bi mogla preprečiti vsak napad od zunaj.

Socialisti pa si o tem vprašanju niso edini. Vsekakor pa soglasno odklanjajo predlog vojaški rok in so proti uvedbi stare discipline, ki jo imajo iz minule dobe še vsi v slabem spominu. Po mnenju socialistov bi morala biti vojska „demokratsko“ urejena; zato zahtevajo tudi vpostavitve „vojaških svetov“, ki bi po vzorcu delavskih svetov („Betriebsrat“) naj bili neodvisni od predstojnikov.

Vsekakor pa za socialiste same ne bo lahko prepričati svoje pristaše, ki po večini mislijo, da vojaščine sploh ni treba. Ti zahtevajo — enako tudi komunisti — ljudsko glasovanje o tem vprašanju. Šele ko bo socialističnemu vodstvu uspelo, konsolidirati v lastnih vrstah pozitivno stališče do vojaške obveznosti, bo mogoče, da se koalicijski stranki zedinita.

V Celovcu je bil od 28. do 29. 5. 55. mednarodni dan socialističnih žen, o katerem poročamo na prvi strani (kratke vesti).

Avstrijski listi o pravicah manjšin v državni pogodbi

Dunajska „Presse“

Vlada je predložila parlamentu državno pogodbo v ratifikacijo. Besedilo pogodbe je spremljalo posebno pismo, ki razlaga določbe pogodbe same. V zvezi s tem pismom je o določbah mirovne pogodbe glede manjšin je dunajska „Presse“ pisala naslednje pod naslovom „Državna pogodba ni brez „lepotnih napak“:

O odstavku 2 člena 7 državne pogodbe pravi: „Ta odstavek gre preko dosedanje ustavne ureditve. Medtem ko člen 68 senžermenske mirovne pogodbe predvideva samo olajšave v pouku na ljudskih šolah, obstoji sedaj pravica do pouka v slovenskem in hrvaškem jeziku v osnovnih šolah in pravica do razmernega števila srednjih šol. Nadalje je predviden poseben oddelek za slovenske in hrvaške šole. Avstrijska zakonodajna oblast bo morala ta določila, ki so zaenkrat programatičnega značaja, izvajati. Odstavek 3 tega istotaka preko dosedanjega člena 66 senžermenske pogodbe, ki je zagotavljal Nenemcem olajšave pri sodnji v govornem in pisani besedi.

Sedaj pa je slovenski in hrvaški jezik poleg nemščine tudi uradni jezik v vseh upravnih in sodnih okrajih s slovenskim, hrvaškim ali mešanim prebivalstvom. V pripombi je ugotovljeno, da ta določba ne zahteva nikake dodatne odredbe in je takoj izvršna.

Dvojezični napis. V zvezi s predpisom o dvojezičnih napisih v vaseh in krajih pa bo potrebna primerna zakonita odločitev države in dežel.

Odstavek 4 člena 7 pa daje članom slovenske in hrvaške manjšine na Koroskem, Štajerskem in v Gradišču pravico do soudeležbe na kulturnih, upravnih in sodnih ustanovah pod istimi pogoji kakor vsem drugim avstrijskim državljanom. Tudi ta določba gre preko dosedanjih predpisov.“

Graški „Samstag“

„Slovenščina naj postane uradni jezik!“ je naslov članka v graškem tedniku „Samstag“. Glede besedila čl. 7 pravi:

„Za temi na videz tako nedolžnimi besedami se ne skriva nič drugega kot prisilna obveznost, da država sankcionira (priзна, op. ur.) raznemčevalni proces, ki je bil deloma sistematično uveden v jezikovno mešanih predelih Gradišanske, Štajerske in Koroske, in je že itak daleč napredoval in vzbuja vznemirjenje.“

Nadalje list govori o južnoslovanskem „prodiranju“ in pravi, da je dobil podatke o tem od nekega „strokovnjaka“ za obmejna vprašanja, ki mu je rekel:

„Miroljubnim poskusom južnoslovanskega razširjenja ni mogoče ničesar zoperstaviti, ker „Deutscher Schulverein“, — ki je pred letom 1938 prevzel nalogo, da kupi vsa posestva, ki so bila naprodaj v obmejnem pasu, ter jih nato proda naprej kmetom nemškega jezika — nima danes ne duhovnih ne materialnih sredstev, da bi ustavil ta raznemčevalni razvoj na jugu Štajerske.“

Taki in podobni „strokovnjaki“ so nekoč nosili kljukasti križ in pozdravljali z dvignjeno roko. Prepričani sma, da je spomin na nesrečo, ki jo je Avstriji prinesel Hitler in ti njegovi pomagači, še preveč svež in bodo zato ostali osamljeni s svojimi strahovi.

Celovška „Kleine Zeitung“

Skrbi občinskega tajnika, ki ne zna slovensko.

Celovško „Kleine Zeitung“ pa skrbi uvedba slovenščine kot uradni jezik pri sodiščih in upravnih oblasteh. Svoje pomisleke je položila na jezik nekemu občinskemu tajniku na Južnem Koroskem, ki živi med Slovenci, pa slovensko ne zna, tam doli nekje pri Pliberku.

„Člen 7 državne pogodbe vsebuje določbe o manjšinah, ki napolnjujejo s skrbjo prebivalstvo Južne Koroske. Natančen pregled slovenskega tiska kaže, da so te skrbi upravičene.

Pred nami sedi občinski tajnik majhnega kraja v Spodnji Koroski. Drava šumi v bližini, v večernem soncu zelenijo gozdovi obmejne pokrajine, in ozadju se pa še blestijo vrhovi gora. Kakor je lep in svetel svet, ki nas obdaja, tako je mračen glas tega moža: „Ali se naj na stara leta še slovensko učim“, pravi. „Po dosedanjih izkušnjah z dvojezičnimi šolami skoraj ne bo drugače mogoče, kajti državna pogodba nas k temu sili.“

AVSTRIJSKO DRUŠTVO ZA POMOČ JUŽNI TIROLSKI

V Innsbrucku je bilo ustanovljeno društvo „Berg-Isel-Bund“, ki je za Binkošti izdalo poziv na avstrijsko javnost. Namen društva je zbirati sredstva za kulturno in materialno pomoč Južnim Tirolcem pod Italijo z namenom, da se zaščiti njihova narodna samobitnost, ki je ogrožena zaradi vdiranja Italijanov. Nadalje bo društvo obveščalo avstrijsko in svetovno javnost o težkem položaju avstrijske manjšine v Italiji.

Kdor pristopi k temu društvu kot „priznatelj“ se mora obvezati za mesečni prispevek 1 šiling, a „podporni“ člani bodo plačevali 10 šil. mesečno.

Tedenski list „Volksbote“, ki izhaja v Innsbrucku prinaša obširen članek o Južni Tirolski.

Pravice manjšin

po mirovni pogodbi iz leta 1919 in po
novi državni pogodbi

V zadnjem času smo dobili vrsto pisem, v katerih naši bralci sprašujejo po besedilu pogodbe v St. Germain-u iz leta 1919 o zaščiti narodnih manjšin v Avstriji v primeri določbami državne pogodbe z dne 15. 5. 1955.

Zato pričujemo obe besedili za naše bralce, da jih bodo mogli primerjati.

Po ratifikaciji državne pogodbe bodo postale določbe člena 7 tudi del avstrijske ustave.

Mirovna pogodba iz l. 1919 določa:

Člen 66

Vsi avstrijski državljani brez razlike na raso, jezik ali vero so pred zakonom enaki in uživajo iste državljanske in politične pravice.

Nobenemu avstrijskemu državljanu ne bodo stavljene omejitve glede rabe kateregakoli jezika v privatnem in poslovnem občevarju, v tisku ali na javnih zborovanjih.

Poleg uvedbe enega državnega jezika bodo avstrijskim državljanom, ki ne govorijo nemško, dovoljene primerne olajšave za rabo njihovega jezika v besedi in pismu na sodiščih*.

Člen 67

Avstrijski državljani, ki pripadajo h kakim jezikovnim manjšinam, so deležni istega ravnanja in istih garancij, tako v pravnem kakor v dejanskem oziru, kot drugi avstrijski državljani; posebno pa imajo isto pravico ustanavljati na njihove stroške dobrodelne, verske ali socialne ustanove, šole ali druge vzgojne zavode, jih upravljati in nadzirati, s pravico, da v njih prosto uporabljajo svoj jezik in izvršujejo svoje bogočastje.

Člen 68

Glede javnega šolstva bo avstrijska vlada v mestih in okrajih, kjer biva poleg nemških znatno število avstrijskih državljanov drugega jezika, dovolila primerne olajšave, da zagotovi, da se bo za otroke teh avstrijskih državljanov izvajal pouk v ljudskih šolah v njihovem lastnem jeziku. Ta določba pa ne bo ovirala avstrijsko vlado, da določi pouk nemškega jezika v teh šolah kot obvezen predmet.

Nova avstrijska državna pogodba določa:

Člen 7

Pravice slovenskih in hrvaških manjšin.

1. Avstrijski državljani slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem uživajo iste pravice pod istimi pogoji kakor vsi drugi avstrijski državljani vključno pravico do svojih lastnih organizacij, zborovanj in tiska v njihovem lastnem jeziku.

2. Imajo pravico do pouka v osnovnih šolah v slovenskem ali hrvaškem jeziku, in na sorazmerno število lastnih srednjih šol; v tej zvezi bodo proučeni šolski načrti in ustanovljen poseben oddelek šolske nadzorne oblasti za slovenske in hrvaške šole.

* Ne pa pred upravnimi oblastmi.

3. V upravnih in sodnih okrajih Koroške, Gradiščanske in Štajerske s slovenskim, hrvaškim ali mešanim prebivalstvom je slovenski ali hrvaški jezik dodatno k nemščini pripuščten kot uradni jezik. V teh okrajih so oznake in napisi topografske narave sestavljeni tako v slovenščini ali hrvaščini kot tudi v nemščini.

4. Avstrijski državljani slovenske ali hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem so udeleženi na kulturnih, upravnih in sodnih ustanovah v teh področjih pod istimi pogoji kakor ostali avstrijski državljani.

5. Delovanje organizacij, ki stremijo za tem, da se slovenskemu ali hrvaškemu prebivalstvu odvzame njihova svojstvenost in njihove manjšinske pravice, mora biti prepovedano.

V državni pogodbi so pravice točno določene

Kot so že izjavili najvišji avstrijski predstavniki, tako zvezni kancler ing. Raab in zunanji minister ing. Figl, so manjšinske pravice po državni pogodbi le konkretno izvajanje pravic, ki so izražene v „Izjavi o osnovnih človeških pravicah“ Združenih narodov, katero je sprejela tudi Avstrija.

Istotako so pravice po novi državni pogodbi bile že zapopadene v stari senžermenski mirovni pogodbi, vendar so nova določila mnogo bolj jasna, pre-

Drugi mednarodni kongres

Krščansko-demokratske zveze za Srednjo Evropo

Srednje-evropska krščansko-demokratska zveza, ki obsega nekdanje kršč. dem. stranke v emigraciji (iz Čehoslovaške, Latvije, Litve, Maržarske, Poljske in Jugoslavije) je imela v dneh 15. do 17. aprila 1955 drugi mednarodni kongres v New Yorku, kjer je njen sedež. Geslo kongresa se je glasilo: „Svoboda — predpogoj trajnega miru“.

Mnogi vodilni državniki in politični voditelji so poslali kongresu tople izraze priznanja ter želje za uspešen potek zborovanja, med njimi belgijski državnik in bivši ministrski predsednik Paul Van Zeeland, nemški kancler Konrad Adenauer, italijanski ministrski predsednik Mario Scelba ter glavni tajnik krščansko-demokratske stranke Amintore Fanfani, ustanovitelj italijanske krščanske demokracije Don Sturzo, mnogi vodilni politiki iz latinske Amerike, nadalje podpredsednik združ. držav R. Nixon, zunanji minister John Foster Dulles, guverner države New York, A. Harriman in mnogi drugi.

Kongres se je začel v petek, 15. aprila

in nalagajo državi točno določene obveznosti.

Prvič: Senžermenska pogodba govori le o manjšinah na splošno in ne omenja nobene posebej. V sedanji državni pogodbi pa stoji zapisano, da biva jo slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem.

Drugič: V državni pogodbi je slovenščina in hrvaščina dodatno k nemščini pripuščena in priznana uradni jezik pred sodnimi in upravnimi oblastmi, dočim je senžermenska pogodba govorila le o primernejih olajšavah pri rabi manjšinskega jezika zgolj pri sodiščih, ne pa tudi pred upravnimi oblastmi.

Tretjič: V sedanji državni pogodbi so manjšine udeležene pri kulturnih, upravnih in sodnih ustanovah pod enakimi pogoji kot drugi avstrijski državljani, dočim je v senžermenski pogodbi bila le pravica do vzdrževanja gotovih ustanov na lastne stroške.

Četrtič: Šolstvo dobi svojo posebno ureditev, s posebej proučenimi šolskimi načrti in bo ustanovljen poseben oddelek šolske nadzorne oblasti za slovenske in hrvaške šole. V senžermenski pogodbi je govora zgolj o olajšavah za pouk v manjšinskem jeziku.

Nadalje določa člen 34 državne pogodbe, da bodo 18 mesecev po ratifikaciji pogodbe predstavniki Sovjetske zveze, Amerike, Velike Britanije in Francije nadzorovali izvajanje državne pogodbe po besedilu in smislu.

Predvsem bo sedaj naloga slovenske manjšine na Koroškem in hrvaške na Gradiščanskem, da stavi konkretne zahteve tako deželni kakor tudi zvezni vladi.

če ohraniti in čuvati mir le v svobodni družbi, ki jo vodijo modri ljudje. Oba Evropejca, Čeh Duhaček in Slovenec Remec, sta se dotaknila v tej zvezi tudi vprašanja, kako bi bilo po njunem mnenju treba preosnovati evropsko skupnost, da bi bile zajamčene poleg pravic posameznih narodnostnih skupin, tudi pravice poedincev.

Drugi dan kongresa je bil namenjen v glavnem delu komisij in njihovemu poročilu glavni skupščini. Preden se je pa delo pričelo, so se delegati skupno udeležili službe božje v cerkvi Svete družine, ki leži nasproti palače, v kateri je kongres zboroval.

Po maši so začele delati tri komisije (poverilna — credential, programska — platform in resolucijska). Popoldne so vse tri komisije predložile skupščini svoja poročila, ki so bila odobrena. Predloženih je bilo tudi več resolucij, med katerimi je posebej omeniti resolucijo o preganjanju vere in Cerkve v komunističnih državah.

Zadnji govornik kongresa je bil ameriški senator O'Mahoney je zaključil svoj govor s tole mislijo: „Značajnost in moralnost, ki ju cenimo v našem vsakdanjem življenju, v trgovskih in drugih opravkih, kakor tudi v poklicnem delu, ter vera, ki jo nosimo v srcih kot dragoceno vez med človekom in Bogom, to je orožje — in samo to —, ki bo z njim duh zmagovalno zavladal nad golo silo!“

Njen prvi govor

Gospa Eleanor Roosevelt, vdova po pokojnem predsedniku Združenih držav, velja po pravici kot ena izmed najbolj znanih osebnosti ne le v ameriški, ampak tudi v svetovni politiki. Kadar je napovedan kak njen govor, poslušalci napolnijo dvorano. Pa nekoč temu ni bilo tako. Sama pripoveduje iz svojih mladostnih spominov zgodbo o svojem prvem javnem govoru:

„Bilo je na nekem ženskem zborovanju v Baltimore. Bil je moj prvi javni nastop in srce mi je močno razbijalo. Pred menoj so govorile druge ženske. Počasi pa se je dvorana praznila in, ko sem jaz prišla na vrsto, — če mi boste verjeli ali ne — je ostala ena sama poslušalka. Sedela je v prvi vrsti, tik ob odru. Stopila sem na oder — in začela govoriti. Med govorom sem le čakala, kdaj se bo moje „poslušalstvo“ dvignilo in odšlo... Toda to se ni zgodilo. Ko sem končala, mi je moja poslušalka celo ploskala. Bila sem zares ginjena. Stopila sem k njej ji stisnila roko in se ji zahvalila.“

Zenska je resno prikimala in odvrnila: „Sedaj pa še vi pokažite, da ste poštena, kajti jaz sem določena kot — naslednja govornica.“

Desetletnico obstoja Združenih narodov bodo slovesno obhajali dne 26. junija v San Franciscu (USA), kjer je bila leta 1945 podpisana ustanovna listina te ustanove. Dolej je že 26 zunanjih ministrov z vseh kontinentov napovedalo svoj prihod.

FRAN ERJAVEC, PARIZ:

KOROŠKI SLOVENC

(41. nadaljevanje)

XXI.

KOROŠKI SLOVENC

SREDNJEGA VEKA

Slovenci smo v visokem srednjem veku izgubili tudi severni dve tretjini svojega narodnega ozemlja, ki sta se iz že povedanih razlogov ponemčili, a v teku poznega srednjega veka je bilo nadaljnje ponemčevanje vendarle ustavljeno, tako da se je že proti koncu te dobe izoblikovala jasna in trdna slovensko-nemški meja, ki je ostala potem več stoletij skoro nedotaknjena. Severno od te meje, ki sem jo označil že spredaj, so se Slovenci dokončno ponemčili, a južno od nje so enako utonili v slovenskem morju tudi mnogi nemški otočiči, ki so nastali v času kolonizacije, tako da je postala vsaj južna Koroška (razen Beljaka in le deloma tudi Celovca) s trgi vred zopet slovenska. Posebno velja to za Celovško kotlino in za Gosposvetsko polje, a proti severu sta zapirala Slovincem pot do tamošnjih ugašajočih slovenskih manjšin že nemška Beljak in St. Vid na Glini. Tako je torej kljub vsej germanizaciji ostalo še ob koncu srednjega veka slovensko vprav srce Koroške, kar nam potrjuje tudi že večkrat omenjeni tedanji koroški letopisec Unrest, sam po rodu Bavarec, vendar brez predsodkov do našega naroda, ki je v svoji kroniki zapisal, da je „Koroška pristna slovenska dežela“.

V kulturnem pogledu je bil v srednjem veku za nas pač najvažnejši dogodek prehod iz poganstva v krščanstvo. Čeprav se je v srednjem veku vgnezdilo tudi v cerkveni upravi mnogo posvetnosti in večkrat celo hudih nerednosti ter ni imela izza visokega srednjega

veka zlasti višja duhovščina sploh nobene neposredne zveze z našimi ljudskimi množicami in enako tudi večina samostanov nobenih, se je bil pa naš narod vendarle tako tesno oklenil krščanstva, da je postalo to v njegovi osamljenosti že zgodaj sploh najvažnejše gibalno in posoda njegovega svojstvenega duhovnega življenja (že tedaj se je globoko zakoreninilo zlasti Marijino češčenje) in s tem v veliki meri tudi nekako oporišče za ohranitev njegove samobitnosti.

Iz raznih razlogov so slovenske dežele ob koncu srednjega veka sicer še daleč zaostajale za kulturno ravnjó zapadnih in severnih, vendar so se vsaj tedanja naša mesta počasi dvigala proti kulturni stopnji tedanjih srednjeevropskih provincionalnih mest, toda še sto let po iznajdbi tiskarstva na slovenskih tleh n. pr. ni bilo nobene tiskarne. Kultura, ki so jo izpričevala tedanja naša mesta, pa je imela čisto tujo, izprva latinski in zatem nemški značaj, zato tudi ni mogla imeti nobene zveze s tedanjimi našimi slovenskimi kmečkimi množicami, temveč so se te duhovno izživljale čisto svojstveno le na osnovi svojih lastnih izročil.

Ker so bile naše dežele tedaj po plemstvu, višji duhovščini in meščanstvu že dokaj vključene v politično, gospodarsko, kulturno in socialno življenje ostale Evrope, ki je prihajalo k nam predvsem preko Nemcev, pa ni mogoče tajiti vsaj njegovega posrednega vpliva tudi na naše ljudstvo. Toda ravno ta tuji vpliv je bil za nas samo kvaren. O njem nam nazorno pripoveduje med drugimi tudi Unrest v svoji znameniti sodobni kroniki.

Izprva še šibko višje jedro tedanjih naših mestec so proti koncu srednjega veka še vedno okrepljevali novi tuji priseljenci (duhovniki, plemiči, trgovci, obrtniki in drugi), ki se jezikovno po veliki večini niso prilagajali čisto slovenskemu značaju ostalega podeželja in domačemu slovenskemu prebivalstvu, temveč so nasprotno še slovenski priseljenci v večja mesta, ki so se socialno dvigali, sprejemali tudi jezik in običaje te višje tuje plasti.

Slovenski jezik je že v teku XIII. stol. čisto izginil iz javnega življenja in je veljal le za jezik kmetov in služinčadi, zato so se ga tudi Slovenci, ki so se socialno dvigali, nekako sramovali in ga počasi celo pozabljali.

Tako so se vsi domači izobraženci sproti raznarodovali in seveda nobeden izmed njih tudi ni čutil kakih dolžnosti do naroda, iz katerega je izšel. Res je, da so se tedaj mnogi Slovenci s svojimi sposobnostmi dvignili tudi na visoka mesta (mnogi so postali n. pr. profesorji na dunajski univerzi in podobno) ali se kako drugače odlikovali v tujini, a to je ostalo za slovensko ljudstvo brez vsakega pomena. V tem pogledu smo pač delili usodo vseh drugih malih evropskih narodov, ki so prav tako že zgodaj izgubili svojo politično samostojnost kot mi, kakor n. pr. Baski, Litvanci, Lužiški Srbi i. dr., dočim so bili pa mnogo na boljšem tisti, pri katerih je ostal živ vsaj spomin na njih še nedavno politično samostojnost, kakor n. pr. Srbi, Ukrajinci, Grki, Bolgari i. dr. Že iz tega pa lahko tudi vidimo, da je za vsak narod težiče vsega njegovega boja za obstanek ravno v boju za čim večjo politično osamosvojitve, a vse drugo mora samo podpirati in krečiti njegova politična prizadevanja.

Tisti, ki bi mogel in moral imeti tedaj neposredni interes na gojitvi slovenščine, je bila samo cerkvena uprava in to že iz čisto verskih in dušnopastirskih razlogov. Toda izvzemši majhne in razdrobljene ljubljanske škofije so bili sedeži vseh drugih tedanjih škofij izven slovenskega ozemlja in na te sedeže so prihajali tudi skoro sami tuji plemiči, ki pač niso mogli imeti nobenega razumevanja za jezikovne potrebe svojih slovenskih vernikov. Podobno je bilo tudi z vso ostalo tujo ali potujčeno višjo duhovščino, ki je služila tedaj na slovenskih tleh, ter s samostani; najnižja duhovščina pa, ki je bila vsaj delno slovenskega rodu, je bila tedaj še sama premalo izobrazena, da bi mogla ustvarjati kake osnovne temelje samostojne slovenske višje kulture.

(Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

GORENČE

Smrt se sicer zadnji dve leti pri nas le bolj redko oglašja, vendar moramo zabeležiti v prvi polovici maja kar tri smrtne slučaje v naši fari.

Proharta Silvestra, ki se je 1. maja smrti ponesrečil pri vožnji z motornim kolesom, je še isti dan spremljal v večnost 11-letni Rovan Hanzej z Leda.

Čez teden dni navrh, in sicer na 2. nedeljo v mesecu maju, pa je med prvo jutranjo sv. mašo v Sv. Radegundi umrla Ogradniku stara Ogradnikova mama Trunk Veronika, rodom iz Žvabeka.

Rajna mama je od zadnje vojne že vedno bolehalna in na materinsko nedeljo, dne 8. maja, za vedno zatislila svoje trudne oči.

Ob bridki izgubi Ogradnikove mame kakor tudi Rovanovega Hanzeja izrekamo sorodnikom naše iskreno sožalje.

ŽVABEK

Ker nimamo poročati tolstih novic, pošljamo par drobnih iz našega kraja. Voda naši vasi dela preglavice. Imamo napeljan vodovod z gore, a kaj, ko po njem priteka pogostokrat ne bistra studenčnica, ampak umazana in blatna voda, nič boljša kot teče v Dravi. Večkrat pa še take primanjkuje. Pač ni hiše v vasi, kjer se ne bi jezili in godrnjali. Že pred par meseci je bil obnovljen novi vodni odbor, ki bo poskrbel za zdravo in pitno vodo. Upamo in pričakujemo, da se to zgodit še letos.

Kuro je povozil avto; sofer je avto ustavil, pobral kokoš in se z njo odpeljal dalje. „Dober tek!“ je rekel lastnik.

V kuro se je zaletel motorist. Vozilo je zletelo na zgornjo stran ceste, vozač se je zavalil po bregu, a kura je obležala na cesti. Ta je bil pošten in kokoš prepustil lastniku.

„Bog ga je rešil,“ so govorili, ko je umrl Škofov sin Franc. Veliko je trpel ob času vojne. — Oslepel je, kar je njegove muke, telesne in duševne zelo povečalo. Vdano je prenašal vse razne nesreče. Bog mu podeli večni mir in pokoj!

PLIBERK

(Romarji)

Pliberčani pa kar radi poromajo. Romaji so pred letom 1938 celo v München, ker niso mogli pričakati „firerja“. Veliki teden leta 1938 pa je bilo veliko romanje iz postaje v mesto, da bi tako nastop novega časa bolj svečano pozdravili.

Leta 1945 so se prehodno sprijaznili tudi s tem, da imamo pri nas na šoli dvojezični pouk. Prav resni krogi v mestu so celo sami naglašali, da je pač nujna potreba, da govorijo tudi v mestu jezik okolice in še prav posebno, ker živimo tukaj ob meji in smo uverjeni, da tudi državna meja ne bo trajno neprehodni kitajski zid.

Romarska žila pa vendar ni zamrla pri nas Pliberčanih. Naenkrat so se podali na potovanje, tokrat sicer ne v München, marveč samo v Celovec, da si pri g. deželnem glavarju priborijo „odrešitev“. Prehitro so pozabili svoje skrbi iz povojnih let in sedaj jim ni prav nič po volji, da bi bila naša država nevtralna, ker se le preveč bojijo, da bi bila premalo nemška. Ta bojazen pa je posebno velika pri tistih, katerih starši sploh niso znali nemško.

SMIHEL PRI PLIBERKU

Na Križovo je bilo letos pri nas silno slabo vreme, deževalo je vso noč; zjutraj, ko bi imeli iti ljudje v cerkev k božji službi, je deževalo in snežilo, kar je moglo. Sicer so bile maše na podružnicah, da so ljudje imeli malo bliže — vsaj Večani in Rinkolani. Popoldne pa se je zvedrilo. Veličastna procesija se je vila po gričku Sv. Katarine v lepo cerkvico. Tam je imel g. župnik sveto mašo in pridigo. Ljudsko petje in zborna petje je donelo po cerkvi, da je bilo kar veselje, saj so pevci izbrali najlepše majniške pesmi. Cerkvica je zelo akustična in posebno pripravna za ljudsko petje. Po tej cerkveni slovesnosti pa so se zbrali faranj v Šerčerjevi dvorani, da bi se tam malo zabavali in nasmejali, obenem pa videli nekaj spodbudnega.

Na odru so nastopili dečki z igro „Tarcizij“. Naš ministrant Fridl je prav dobro igral malega Tarcizija. Dečko je bistre glave, se lahko uči, zna podati naučeno snov prav lepo, poleg tega se je videlo, da je pridno hodil na vaje in zato je bila njegova

Pri nas na Koroškem

va govorica gladka in lepa. Tudi obrazek je napravil čisto nedolžen kakor mali Tarcizij. Fridl, ko si bil še majhen si vedno rekel, da boš „gospod“! Sedaj bi bil čas, talent imaš pa tudi!

Tudi drugi fantje so po večini dobro rešili svoje vloge. Nekateri pa so bili malo bolj trdi in ne dosti gibčni na odru. Se niso dobro naučili svoje vloge. Videlo se je tudi, da vsaj niso vzeli resno ali pa so jih zane-marjali. Dečki, veste, brez vaje ni igre. Si lahko še tako „brihten“ in nadarjen ter inteligenten, če ne hodiš na vaje, ne boš mogel uspešno nastopiti na odru. Veseli smo vas vselej, kadar nastopite; če hočete biti mojstri na odru, potem igrajte večkrat, pridno hodite na vaje, da lbo govorica tekla kot med.

Drugo igro so nam podale nam že vsem dobro znane igralke. Igrali so dale ime „Anka“. Anka je trmasto, svojeglavno dekle, ki se ne zna prav vživeti v dekliški krožek, katerega naredijo. Vedno kaj napravi, kar moti harmonijo in složnost v krožku. Ostale tri: Lojzka, Loti, Lizika, pa so v tistih letih, ko si dekleta domišljujejo, da so nekaj posebnega in da morajo imeti fanta. Vse tri vržejo oči na nekega daljnega sorodnika in vsaka se hvali, češ da njo najraje vidi. Anka vidi njih zaljubljenost in se posluži služkinje, da jim sporoči vsaki posebej, da se sreča s Hans Jurijem ob osmih pod staro lipo. Hans Jurij res pride pod staro lipo ob osmih, obenem pa tudi vse tri deklice — vsaka z orodjem, da bi se pošteno maščevala nad njim, ker so mislile, da jih vse tri vleče za nos.

Takrat pa se pokaže voditeljica Marica, ki odkrije, da ne stoji Hans Jurij pred temi tremi dekleti, ampak da je Anka preoblečena v fanta. Dekleta so pokazale na odru posebno spretnost in gibčnost, tako da bi se lahko pokazale na vsakem drugem odru. Posebno je treba pohvaliti njihovo lepo slovenščino, govorile so pravilno in lepo izgovarjale; videlo se je, da so vzele vaje resno in jih tudi izkoristile v svoje veselje in vseh gledalcev. Čestitamo! Pa še kmalu nam spet kaj novega pripravite!

KAZAZE

(† Janez Šumnik)

Na Vnebohodu smo pokopali gosp. Janeza Šumnika, pd. Kosa, posestnika v Kazazah. Letos bi 11. junija dopolnil 50 let. Imel je raka na pljučih. Ko so bolezen zaznali, je bilo že prepozno. Tako je po polletnem bolehanju vdan v voljo božjo izdihnil svojo dušo. Večkrat je prejel sv. obhajilo, edino tolažbo v svojem trpljenju. Rad bi bil med nami še nekaj let, da bi otroci dorastli, sicer pa kakor je božja volja, je govoril.

Bil je zgleden katoličan in družinski oče. Pogrešala ga bo družina, soseska in cerkev, pri kateri je bil cerkveni svetovalec.

Po njegovem prizadevanju smo napravili nove cerkvene klopi, nove zvonove in več cerkvenih paramentov. Vaščanom je vedno rad pomagal z nasvetom in tudi z dejanji. Pojdij h Kosu ali pa: pokličimo Kosa, so dejali. Sedaj ga ni več. Prepričani smo, da mu bo Bog milostljiv sodnik, saj bodo njegova dobra dela in vdano prenašeno trpljenje pričevala zanj. — Družini naše iskreno sožalje!

ČERGOVICE

Marija Fuchssteiner, rojena Zablatnik, pd. Urapnikova, je dalj časa bolehalna na srcu. Drugo nedeljo v maju, na materinski dan, je bila še vsa vesela v krogu svoje družine in se dobro počutila. V ponedeljek zjutraj, 9. majnika, pa je srce hipoma utihnilo in Urapnikova mati je v Gospodu zaspala.

V svojem življenju je imela obilo bridkosti in težav. Dosegla je visoko starost 78 let. V sredo, 11. majnika, smo jo spremljali k zadnjemu počitku na farno pokopališče. G. župnik se je od rajne lepo poslovil. Pevci so ji zapeli v slovo pri odprtem grobu.

Naj počiva v miru! Sorodnikom, posebno družinj Sardinšek v Velikovcu naše iskreno sožalje!

DVOR

Ob štirih zjutraj na praznik Kristusovega vnebohoda, ko je ravno zapel smiheljski farni zvon, katarinski ni mogel, ker ni bilo električnega toka, je udarila strela s

tako silo, da se je daleč okrog vse streslo. Ljudje pa so najprej mislili, da je kdo ustrelil. Potem pa se je kmalu zvedelo, kaj se je zgodilo. Pri Voglu v Dvoru je udarila strela v neko hruško, potem pa je preskočila v hišo našega župana Simona Woschanka, raztrgala tla, razcepila posteljo na eni nogi in hiša je začela goreti, tako da je g. župan komaj pogasil ogenj! Hvala Bogu, da ni bilo nobene človeške žrtve, kar bi se lahko zgodilo, če bi strela udarila naravnost v hišo.

ŠTEBEN V PODJUNI

V nedeljo, dne 5. junija bomo imeli v Štebenu blagoslovitev dveh novih zvonov, ki jih je nam dobavila največja avstrijska livarna Josef Pfundner na Dunaju. Blagoslovil ju bo preč. g. dekan in častni kanonik iz Dobrle vesi, g. Aleš Zechner.

Na dan blagoslovitve bo prva maša v farni cerkvi ob 7. uri, druga ob 9. uri in tretja, slovesna sv. maša bo pa na prostem ob 10. uri. Po tej maši sledi blagoslovitev zvonov. Iskreno vabljeni vsi — od blizu in daleč!

ŠT. VID V PODJUNI

Po osmih letih je zopet obiskal našo faro naš nadpastir. Prejšnji dan popoldne je dospel k nam od vizitacije v Mohličah in pristvoval krščanskemu nauku v šoli. Sledil je ogled cerkve in novo dozidane Voglove dvorane; ob tej priložnosti je podelil Voglovi materi-trpinkki svoj blagoslov. Nato si je Prezvizišeni ogledal še rikarsko cerkev in opravil vizitacijo farne cerkve. Med vožnjo iz fare se je ustavil tudi pri cerkvi v Mokrijah.

Začetkom meseca majnika sta se poročila v Dobrli vesi Jakob Potočnik — Breljih v Mokrijah z Gracerjevo v Bukovju in Franc Pavlič — Hofman v Goselni vesi z Breljihovo Milko.

Dne 15. maja pa se je poslavljala od hišice očetove v Mokrijah nevesta Križnikova Rezika, ki se je poročila s Francem Šlandrom iz Horc pri Škocijanu. Vesela svatba je bila pri Pušniku v Grabalji vesi. Vsem novoporočencem naše čestitke.

Isto nedeljo je bila v Št. Primožu poroka Volteja Hobel, Picejevega, in Mieke Hribernik, Husove v Gluhem lesu. Svatba pa je bila pri Voglu. Dne 22. 5. pa smo obhajali pri fari poroko Franca Gregoriča iz Klanč in Lenke Pirovc, Logarjeve iz Mlinč.

Zrtev prometne nesreče je postal 28-letni Stefan Zinger iz Proboja, ki smo ga dne 5. maja t. l. pokopali. Naj počiva v miru!

DOLINA PRI POKRČAH

Vsem romarjem te božje poti sporočamo, da bo letošnji romarski shod dne 3. julija. Od 7. do 11. ure bodo sv. maše in obhod z Najsvetejšim skozi gozd.

Ob 11.30 začetek tombole, ki je namenjena za poravnavo ostalega dolga. Srečke boste dobili od konca maja naprej pri župnih uradnih in v Dolini. Tudi za dobitke vas lepo prosimo.

Vsi ste iskreno naprošeni, da nam pomagata, da bosta romanje in tombola dobro uspeli, da bo dolg poplačan in da bomo mogli polagoma misliti na notranji in zunanji omet cerkve.

Farni svet Pokrče

BOROVLJE

Iz našega kraja že dolgo ni bilo nič v „Tedniku“ zato smo nabrali nekaj novic (vse niso čisto sveže...), da boste po svetu videli, da še živimo. Najprej v štirih mesecih smo imeli 24 pogrebov, kar je za naš kraj zelo veliko. Ne bom našteval, kdo je vse umrl: odšli so v lepše življenje povečini rentniki, med temi 2 ženski, stari nad 90 let. G. mestnemu župniku dr. Gerambu in lekarnarju Manhartu sta umrli že priletni materi, družina Buxbtumer je zgubila svojo pridno gospodinjico in pri pekovskem mojstru Peterlinu so zgubili 19-letnega sina.

Nemška hranilnica in posojilnica je znova odprla svoja železna vrata in nove uradne prostore. Na novi reklamni tabli nudi vsem Nemcem različna posojila in sprejema vloge ob najboljših obrestih, Italijanom se priporoča kot dobra menjalnica, za Slo-

vence oz. Jugoslovane pa nima na tabli niti besedice, čeprav se vsak dan vozijo mimo.

V Borovljah imamo tudi tri javne ure, ki pa le spijo spanje pravičnega. Prva je na zvoniku farne cerkve in že leta stoji in čaka na mežnarja ali cerkovnika, da bi jo navil. Borovska cerkev namreč že leta nima mežnarja, čeprav ga naša cerkev tako nujno potrebuje. Če se izven cerkve vse snaži in olepšuje, je treba tudi poskrbeti za notranjščino božjega hrama. — Druga ura pa je na sodniji. Odkar stoji sodnija, je že ura na njej, ali premaknila se še ni niti za en palec. Tretja ura pa je v sredi obrata „Kestag“ in bi tekla, če bi ji le kdo vrv kupil, kajti tovarna očitno tega ne zmore. Ta ura je stara dobrih 40 let; ko je bila nova, je bila na vseh štirih straneh električno razsvetljena, tako so se ji celo ponoči pijanci lahko izogibali, zdaj pa še podnevi ne vidiš nanjo.

BILČOVŠ

Komaj dve leti za svojim možem Valentinom Kropivnik mu je sledila v smrti njegova žena Marijana Kropivnik. Bila je domga na Primorskem v fari Cerčno, od koder se je preselila cela družina na Koroško, kjer je njen oče kupil pd. Smonovo hišo v Veljnji vesi. Njen mož je pozidal lepo hišo v Bilčovsu in le kratko mu je bilo dano, uživati srečo v novem domu. Zavratna bolezen, rak, je položil še mlado na bolniško posteljo, od koder jo je rešila smrt 23. aprila. Ob obilni udeležbi pogrebcev smo jo spremili na pokopališče v Bilčovsu, kjer ob strani svojega moža čaka prihodnjega vstajenja. Naj v miru počiva. Zaostalim naše iskreno sožalje!

Smrt se je oglašila in vzela iz tega sveta Janeza Malija v Branči vesi. Bil je rojen v župniji Lölling in je bil dolga leta rudar,

Delavska družina išče

SREDNJO KMETIJO

s polji, travniki in gozdom vsaj za domače potrebe. — Prijave na list pod: „Nazaj k zemlji“

kjer se je odlikoval po svoji zmožnosti in zvestobi. Po smrti svoje prve žene je poročil drugo, pd. Rupčevo iz Branče vesi, ki mu je v svoji boleznini stala z svojo skrbjo ob strani. Po zmotah v minuli vojni je vendar našel spet pot v katoliško Cerkev in se je pustil lepo sprevideti, da je šel spravljen z Bogom s tega sveta. Dosegel je visoko starost 86 let. Naj počiva v miru!

SPODNJA VESCA

Po dolgem bolehanju je preminula Katarina Jesenko, pd. Brodnikova mati v Spodnji Vesci. Mnogo je morala trpeti in je zastoj iskala pomoči v bolnici. Dne 17. aprila jo je rešila smrt. Mnogo ljudi se je zbralo na lepem Brodnikovem domu, ki so dobro mamo spremili k zadnjemu počitku na pokopališče v Veljnjo ves. Avgusta leta 1951 je umrl nenadoma njen mož Rupert, ki ga je zadela kap. Zdaj je prevzel lepo Brodnikovo posestvo njen sin Rupert, ki je k sreči pripeljal mlado gospodinjico februarja na svoj dom, kateremu želimo vso srečo in božji blagoslov. Vsem zaostalim izrekamo globoko sožalje. Naj blaga mati počiva v božjem miru!

KOVICE

Dne 1. majnika je pripeljal Čemernjakov sin Friedi Spitzer svojo nevesto na svoj novi dom, ki si ga je pozidal minulo leto. Svojo nevesto je dobil preko Švice iz Gradiščanskega, iz župnije Jennerdorf na Gradiščanskem. Čudna so pota, kjer se znajdejo mladi pari. Oba sta služila v Švici in sta se tam spoznala in sklenila iti skozi življenje kot mož in žena. Poroka je bila pri lepi cerkvi sv. Lucije na Gori. Na ženinem domu so se zbrali številni gostje, tudi iz daljne domovine neveste. Želimo jima mnogo sreče in blagoslova na njenem novem domu ob Hodiškem jezeru.

Kupim kmečko posestvo

srednje velikosti v ravnini. — Oglasite se pri upravi lista pod: „Dom“.

ZELUČE

Dne 15. majnika sta si podala roke v cerkvi v Zelučah Müller Franc in Marica Sitter, p. d. Lukijeva v Zelučah. Ženin, ki je že zgodaj zgubil svoje starše, je bil kot sirota sprejet k Breznikarju v Zelučah in je tam doraščal v mladeniča. Po poroki v Zelučah so se gostje odpeljali k Jirglu na Trebinjo, kjer sta našla svoje novo stanovanje. Ta dan je strašno lilo. Kakor ljudje pravijo, pomeni to, da jih bo spremljala sreča skozi življenje. Želimo obema prav veliko sreče v njenem zakonskem življenju.

Avstrijski predlog za Trst

V zadnjem času je več avstrijskih listov prineslo daljše članke o tržaški luki. Gospodarska kriza ki je zadela Trst po prihodu Italije, je v Trstu samem izzvala vrsto stavk, protestnih zborovanj in poslanic na rimsko vlago, a doslej so iz Rima prejeli samo obljube. Zanimivo je, da so sedaj najbolj glasni pri protestiranju tisti, ki so prej najbolj vneto delali za povrnitev Italije.

Tudi v Avstriji se zadnje čase veča zanimanje za Trst. Osnoval se je poseben avstrijski odbor, ki je izdelal nekaj avstrijski program za ureditev Trsta, posebno pa proste cone v pristanišču. Odbor, ki mu predseduje dr. Peter Reininghaus, je objavil za avstrijsko javnost 14 točk, ki na kratko izražajo njegovo stališče:

1) Praviča do mesta v mednarodni komisiji, v kateri naj bi Avstrija imela predsedstvo, ali pa vsaj prednostno glasovalno pravico.

2) Korenito izenačenje avstrijskega blaga z italijanskim ali kakim drugim, zlasti v pogledu tarif in carin.

3) Svoboda tranzitnega prometa za avstrijsko blago za ali iz Trsta. Izjema velja za nedovoljeno blago, nad čemer naj bi izvrševali brezplačno nadzorstvo vnaprej določeni organi.

4) Revizija železniških tarif za Trst.

5) Obnovitev svobodnega in nemotenega

tranzitnega prometa po „Južni železnici“ do Trsta.

6) Posebne ugodne tarife za natovarjanje, razkladanje in vskladiščenje.

7) Okrepitev pomorskih zvez s posebnim ozirom na pomorske zveze z Indijo, Južno Ameriko, Južno Afriko in Severno Ameriko.

8) Brezpogojno dovoljenje vsem avstrijskim ladjam za popravila in vpis v register v Trstu.

9) Ustanovitev podružnic avstrijskih bank v Trstu.

10) Ustanovitev „Avstrijskega doma“.

11) Izredni pogoji za zaposlitev Avstrijcev v tržaškem pomorstvu, trgovini in prometu.

12) Podpore s strani Trgovinske zbornice za utrjevanje prometa med Avstrijo in Trstom.

13) Ustanovitev podružnice avstrijskega „Zavoda za kulturo“ v Trstu.

14) Dovoljenje za tiskanje dvojezičnega gospodarskega glasila (nemško-italijanskega) pod avstrijskim uredništvom.

Čeprav je bilo svojčas v pogajanjih v Londonu med zapadnimi silami, Jugoslavijo in Italijo dogovorjeno, da bo čimprej sklicana konferenca vseh na Trstu zainteresiranih držav z nalogo da izdela statut svobodne luke, to določilo, kadar tudi ostali sklepi londonskega sporazuma o Trstu, še niso bili izvedeni.

Škodljivci požrejo 20 odstotkov živil

Iz poročila Poljedelske in prehrabene ustanove Združenih narodov (FAO) vzemo, da škodljivci (paraziti) uničijo več kot eno petino vseh živil, ki jih pridelamo na svetu.

Moderna sredstva za pokončevanje škodljivcev so bila sicer znatno izpopolnjena, vendar po drugi strani tehnični napredek prometnih sredstev pospešuje tudi hitrejšo širjenje škodljivcev iz ene dežele v drugo, od kontinenta na kontinent. V deželah, ki najhveč trpijo zaradi škodljivih insektov, je ta organizacija v sodelovanju s prizadetimi vladami izvedla velike obrambne akcije, da škodo omeji in prepreči razširitev nadloge na nove predele.

Kobilice so v preteklih letih napravile največ škode v deželah Srednjega vzhoda in po Srednji ter Južni Ameriki in je zatiranje tega škodljivca, o katerem poroča zgo-

dovina vseh časov, še vedno ena izmed prvih nalog znanosti.

V deželah ob Sredozemskem morju pa se bavijo s pokončevanjem oljčne muhe, v Siriji pa zatirajo parazite volne. Posebna skrb je posvečena gozdnim škodljivcem, ki so se v velikih množinah pojavili v Mehiki.

FAO vzdržuje posebno poročevalsko službo, ki je v stikih z vsemi vladami po svetu in skrbi za izmenjavo poročil in drugih koristnih informacij. Predvsem skrbi za to, da naglo prenaša obvestila o pojavu škodljivih parazitov in da možnost sosednjim deželam, da pravočasno podvzamejo potrebne varnostne ukrepe; nadalje poroča o novih sredstvih, ki jih je znanost odkrila za uničevanje te nadloge. Po njenem posredovanju so se mnoge vlade tudi sporazumele glede enotnih zaščitnih predpisov, kar znatno olajšuje izvedbo potrebnih ukrepov.

11 odstotkov prašičev več kot lani

Po podatkih Avstrijskega Inštituta za gospodarsko raziskovanje, (Oesterr. Institut für Wirtschaftsforschung, IFW) je število prašičev v Avstriji v marcu tega leta naraslo za 11 % napram stanu v istem mesecu lanskega leta. Glavni razlog porasta je bil v izvirni letini krmilnih sredstev za prašiče-rejo v letu 1954.

Položaj je za leto drugačen, ker je bil pridelek krmilnih sredstev letos manjši; pričakovati je padec količine svinjskega mesa šele v drugi polovici leta 1956, kajti z ozirom na manjšo količino krmilnih sredstev rejci ne bodo namenili več tako velikega števila prašičkov za rejo. K temu pa jih navaja še sedanji tržni položaj, kjer je zaradi velike ponudbe že doraslih rejnih prašičev šla cena navzdol.

Ker pa ni zaželjeno zmanjšanje količine svinjskega mesa, zato so trgovinske zbornice v sporazumu s pristojnim ministrstvom izdelale poseben intervencijski mehanizem, ki naj prepreči prevelik padec cen in s tem vpliva na rejce, da bodo še naprej redili isto število prašičev. Po tem mehanizmu bi v primeru da živi prašiči presežejo tržno

ceno 13.50 šil., država uvozila tuje prašiče, da zadovolji notranje povpraševanje. Če bi pa cene za živo blago padle pod S 12.50, bi pa država izvaževala nakupe na zalogo in za izvoz.

Ta mehanizem je bil na dunajskem trgu tudi v praksi izveden, vendar ni tako popolno učinkoval, kot so si njegovi zasnovatelji zamišljali.

IFM meni, da ti ukrepi ne bodo prinesli zaželenega učinka, ker je po njegovem mnenju količina svinj za rejo odvisna predvsem od količine in cen krmilnih sredstev. Nadalje predlaga, da bi dovolili na trg prašiče z težo 90 kg, in ne šele s 100, kot sedaj. To meso bi bilo cenejše in bi izpodrinilo nekoliko goveje meso, kar pa za goveji trg ne bi imelo posebnih posledic, ker so cene stabilne in ni pričakovati povečane ponudbe.

350.000 ton pšenice bo morala Avstrija uvoziti. Že lani so se zaradi povečane potrošnje znatno zmanjšale žitne zaloge, in sicer za 125.000 ton.

Znižanje cen na Češkoslovaškem

ni prineslo olajšanja delavcem

Dne 1. aprila t. l. je češkoslovaška vlada izdala odlok, s katerim so bile znižane cene nekaterim predmetom, vendar, kot poročajo praški časopisi, ta ukrep ni prinesel nobenega olajšanja delavcem, ker so bile znižane cene predvsem luksuznim predmetom, kot n. pr. električnim mešalcem, draguljem, pripravam za ribolov, gramofonskim ploščam in podobno — predmeti, ki jih široke plasti prebivalstva itak ne morejo kupovati. Medtem pa so cene osnovnih živiljenjskih potrebščin, izvzemši čaj, riž in pivo, ostale neizpremenjene.

Gospa Ljudmila Jankovceva, ki je v češkoslovaški vladi namestnik ministrskega predsednika, je v nekem svojem govoru si-

cer priznala, da bi bilo želeto znižanje cen osnovnih živiljenjskih potrebščin, vendar to doslej ni bilo mogoče izvesti, ker je domača poljedelska proizvodnja ostala komaj na predvojnem stanju, dočim so se potrebe medtem povečale.

„Mi ne moremo zadovoljiti stalno rastočega povpraševanja po nekaterih potrošnih dobrinah, kot so meso in maslo,“ je izjavila. — Zato je vlada prisiljena, da iz inozemstva uvaža večino potrebnega mesa, masla in žitaric. Vendar je spričo sedanjega slabega gospodarskega stanja države nemogoče povisati uvoz, da bi zadovoljili domače potrebe, in zato bodo moralj Čehi in Slovaki do- ma nekoliko zategniti pasove.

Našim gospodinjam

Slab duh iz ust

(Nadaljevanje in konec)

Posebno pozornost moramo posvečevati večjim mostičkom in protezam iz kavčuka ali zlata, ker se pod njimi nabirajo velike množine hrane in povzročajo slab duh, če se stalno in temeljito ne čistijo.

Pri kroničnem vnetju nosne sluznice, čelne dupline in pri drugih nosnih boleznih pogostokrat izdihani zrak neprijetno diši, ne da bi bila usta ali zobje v bolnem stanju. Napačno pa je mnenje, da more prihajati slab duh iz ust neposredno iz bolnega želodca ali črev, ker požiralnik ne propuša plinov iz želodca, razen pri izpuhanju ali bruhanju, kar pa daje le mimogrede slab duh iz ust, ne pa trajnega.

Od pljučnih boleznih dajo slab duh le samo težka obolenja, ki so v zvezi z razpadanjem in gnitjem pljuč. Pri sladkorni bolezni prihaja tipičen duh iz ust, ki spominja na gnitje jabolk ali na sveži mošt. Skorbut in druge krvne bolezni, katere spremljajo določeni simptomi v ustih, tako s krvnimi podblutbami in gnojenji, povzročajo vsled tega navadno tudi slab duh iz ust. Gotova vrsta bledičnosti pri mladih deklicah daje poseben značilen duh izdihanega zraka. Pri kroničnem zaprtju in vseh vročinskih boleznih povzročajo slab duh iz ust prenehanje normalnih, samočistilnih funkcij ustne sluznice in pa slinavk.

Pogosto se opaža slab duh iz ust kot posledica zauživanja močno dišečih hranil in začimb, tako čebule, česna, nekaterih vrst sira, rib itd. Od različnih okrepčil prepoji alkohol v obliki žganja ali vina izdihani zrak in se dajo alkoholne pijače po svojem

posebnem duhu dolgo časa po zaužitju spoznati iz izdihanega zraka.

Vzrok slabega duha iz ust je tudi čikanje in kajenje. Iz nečistih ust, ki jih navadno najdemo pri ljudeh, ki tobak zvečijo, prihaja stalno gniloben duh. Pa tudi po kajenju je izdihani zrak neprijetnega duha.

Za vsakega, ki se zaveda, da trpi na slabem duhu iz ust, je neodpušljivo, če se ne potruži, da bi ga odstranil. Ker je slab duh iz ust samo zunanji znak ustnih in zobnih boleznih ali pa splošnih obolenj, je naravno, da je najprej treba ugotoviti njegov pravi vzrok, preden se lotimo dela za odstranitev tega.

Zobovje si je treba dati od časa do časa preiskati in po potrebi popraviti. Stalna nega ust — uporaba ščetke in zobne kreme, bo v največ slučajih preprečila slab duh iz ust.

Če je bolnik nesposoben za čiščenje zob in ust, mora to storiti oseba, ki mu streže. Plošče iz kavčuka in mostičke je treba vsak dan temeljito očistiti z zobno ščetko in zobno kremo. Pri obolenju dlesna in sluznice je potrebna zdravniška pomoč, da se prepreči težja obolenja, katerih posledica je popolna propast zobovja. Rane in gnojenja je treba pogosto izpirati z antiseptičnimi raztopinami. Če izvira slab duh iz kake splošne bolezni, bo zdravnik nasvetoval primerno zdravlilo, da se odstrani.

Razen omenjene splošne higijenične nege in posebnega zdravljenja je treba dovolj spanja, svežega zraka, pogostega kopanja in pravilno izbrane hrane, da se dosežejo poljni uspehi.

KUHINJA

Češnjeva pogača. — Dve ostrgani okrogli zemlji ali 12 dkg kruha nareži na rezine, namoči s smetano ali mlekom, primešaj 1/2 l izkoščičenih, odcejenih črnih češenj, 10 dkg sladkorja, nekoliko limonine lupine in cimeta. Vmešaj 7 dkg presnega masla s 4 rumenjaki, prideni s češnjami namešane zemlje in trd sneg iz 4 beljakov. Napolni v pomazan, z moko potresen model ter počasi peci. Pečeno pogačo potresi s sladkorjem in ohlajeno razreži.

Češnjeva pogača, druga. — Vmešaj penasto 14 dkg presnega masla, primešaj prav toliko stolčenega pomarančnega ali limonovega sladkorja, posamezno 8 rumenjakov in z vsakim rumenjacom nekaj drobno zrezanih, stolčenih mandeljnov — da jih porabiš 14 dkg. Končno primešaj trd sneg iz 8 beljakov s 7 dkg žemelnih drobtin in z 2 pestmi opranih češenj, katerim si odstranila peclje in koščice. Stresi polovico testa v pomazan model, nekoliko speci, potem prideni še drugo polovico in popolnoma speci. Ta pogača zadostuje za 8—10 oseb. Višnjevo pogačo lahko napraviš prav tako. Višnjevo potresi s sladkorjem.

Češnjeva pogača, tretja. — Penasto vme-

šaj 15 dkg sladkorja, 6 rumenjakov z nekaj kapljicami limonovega soka in z limonino lupino. Primešaj trd sneg iz 6 beljakov, 12 dkg moke in 2 pesti izkoščičenih češenj. Napolni v pomazan model in počasi peci.

Češnjeva pogača, četrta. — Vmešaj penasto 14 dkg sladkorja, limonino lupino, pomarančni sladkor, 7 rumenjakov, 3 1/2 dkg nastrgane čokolade in 14 dkg stolčenih mandeljnov. Primešaj trd sneg iz 6 beljakov ter s snegom vred malo zrezanega citronata, pest drobtin, namočenih v soku, ki se je nacedil pri odstranjevanju koščic, in 2 pesti izkoščičenih češenj. Peci počasi.

Češnjeva pogača, peta. — Mešaj 5 dkg presnega masla, 5 rumenjakov, 10 dkg sladkorja, da je prav gladko in rahlo, primešaj 10 dkg s 3 žlicami ruma napojenih drobtin, malo limonine lupine in rahlo primešaj trd sneg iz 5 beljakov. Polovica testa daj v pomazan tortni model, pokrij z oblatom, potresi z izkoščičenimi in odcejenimi češnjami, posipaj s sladkorjem, zapolni z drugo polovico testa ter peci v pečici. S sladkorjem potreseno razreži. Ta pogača je dobra tudi mrzla.

Z O B Z A Z O B

Neki ameriški časopis je nedavno priobčil sledeči sestavek.

„Sem visoka nekaj nad 5 čevljev in tehtam 125 funtov; moj mož je za čevelj višji in tehta 240 funtov. V prvih petih letih najinega petnajstletnega zakona me je mož najmanj enkrat na mesec pošteno „natreskal“ brez vsakega vzroka. Moža imam rada in tudi pretepanja sem se privadila. Ko pa so njegove bunke postale krepkejšje in pogostejše ter so ogrožale življenje mojih dveh deklet, sem bila primorana, da proti tej njegovi razvadi nekaj ukrenem.

Ko me je ob prvi priložnosti mož zopet nabil, se nisem niti poskušala braniti, pač pa sem mu rekla: „Te bom že poplašala!“

Krupp gradi petrolejsko rafinerijo v Grčiji. Naročilo za veliko rafinerijo v okolici Aten je dobila skupina nemških firm pod Kruppovim vodstvom. Po načrtih bi morala rafinerija biti zgrajena v dveh letih in bo stala okrog 50 milijonov DM.

Rekordna proizvodnja stavbenega materiala v Avstriji. Že v prvih dveh mesecih tekočega leta je bilo proizvedenega okrog 39.000 ton stavbenega apna, dočim so ga v istem razdobju prejšnjega leta izdelali samo 24.000 ton. Proizvodnja cementsa se je dvignila od 69.000 na 130.000 ton. Zidna in strešna opeka pa je od lanskih 22,9 milijonov kosov prišla na 40 milijonov. Četudi so

Tri noči kasneje je trdno zaspal. Vstala sem, pograbila njegov dežnik in ga pošteno kresnila po glavi. Seveda me je takoj zopet nabil, pa sem mu odgovorila: „Sedaj ti še vedno nekaj dolgujem.“ Vse je bilo mirno in tiho kar ves teden. V soboto zvečer pa sem ga krepko lopnila po glavi s krožnikom v trenutku, ko je obiral piščanca.

Zadržanje moža se je po vsem tem spreminilo. Boji se vleči v posteljo in obraz si pokriva z rokama, če mu pridem v bližino. Včasih sem čakala na povračilo polna dva meseca in hotel je ponoreti, ker ni vedel, kdaj ga bom „blagoslovila“ s čim. Končno me je zaprosil za premirje. Od tega časa dalje se me ni več dotaknil.“

se proizvodne številke v naslednjih mesecih še zvišale, sedanja proizvodnja ne more kriti povpraševanja. Vendar upajo, da se bo položaj v naslednjih tednih izboljšal.

Največja elektrarna v Afriki je začela delovati v Bin el Oidane v francoskem Maroku. S pomočjo velikega jezera bodo izkoriščali 1/3 vodnih sil celotnega francoskega Maroka. Poleg proizvodnje električne energije bodo nabrano vodo uporabljali za namakanje skoraj 500 kvadratnih kilometrov zemlje, ki je doslej trpela sušo. Električna energija bo pa služila industriji, ki bo dala delo 30.000 delavcem.

O napakah in popravilih

„Moder človek ne smatra za blagoslov tega, da ni storil nobene napake, ampak misli, da je velika odlika ljudi ravno v njihovi sposobnosti, da storjene napake popravijo,“ je zapisal kitajski filozof Yang Ming.

Mnogi ljudje se ne ganejo iz strahu, da ne bi kaj narobe napravili. Razlog za to njihovo bojazen ni ravno preveč časten: strah pred tem, kaj bodo ljudje rekli, da jih sosedje in prijatelji ne bodo razumeli, da se jim bodo posmehovali, to so njihovi izgovori.

Vsi ti izgovori pa izdajajo šibkost njihovega značaja. Nič ni popolnega na svetu in tako tudi naša dejanja ne morejo vedno doseči tistega cilja, ki smo si ga zastavili. Poglavitno je, da smo pred vsakim korakom resno premislili naravo naših dejanj in se potrudili, da upoštevamo vse okoliščine in predvsem, da smo si pred vsakim našim dejanjem po vesti stavili vprašanje, ali res zasledujemo pravičen cilj in ali ne bomo prizadejali nepotrebne škode bližnjemu.

Posebno mladi ljudje, ki jim manjka življenjskih izkušenj, si morajo postaviti pred slehernim važnim dejanjem gornja vprašanja in prositi zrelejšo in bolj izkušeno ljudi od sebe za nasvet.

Če pa se kljub vsemu izkaže dejanje kot zgrešeno, je treba imeti pogum, svojo napako nasproti sebi in drugim priznati ter se truditi da kvarne posledice popravi.

Samo tisti, ki nič ne dela, ne more pogrešiti. In na svetu smo zato, da delamo, zato smatramo napake, ki jih kljub najboljšim namenom in vsej previdnosti zagrešimo, kot neizogibno posledico naše človeške pomanjkljivosti, ki naj nas navaja k skromnosti in obenem k novim naporom, da storjene napake popravimo, ter k previdnosti, da se jih bomo vnaprej znali izogniti.

Spoznanje je prava pot k popravilju.

ČEVLJAR IN NJEGOVA ŽENA

V neki vasi je živel čevljar s svojo ženo, ki ni nikdar posvečeval nedelje in večjih praznikov. Kadar so šli drugi ljudje v cerkev, je on veselo prepeval in šival čevlje. Žena ga je vedno svarila, da naj gre k sv. maši, ali on je ni ubogal. Rekala mu je: „Če ne greš, bo prišel vrag po tvojo dušo.“ A mož se ni menil za njene besede. Neko nedeljo, ko je čevljar še spal, vstane žena in se odpravi v cerkev. Medtem pride v kuhinjo dimnikar, ves črn od saj. Ker mu je bilo mrzlo, zleze v peč, ki je bila še od prejšnjega dne gorka, da bi se malo pogrel. Žena se vrne od maše, mož pa je že šival in veselo žvižgal. Žena hoče zakuriti peč, zažge snop slame ter jo dene v peč. Dimnikarja, ki se je grel, je speklo, in kakor poskoči, butne z glavo ob peč. Peč se razsuje. On pa skoči

ven. Čevljar se ustraši; misleč, da je sam vrag, skoči kakor blazen skozi okno in teče dol po travniku proti cerkvi. Dimnikar se ustraši, ko vidi, da je razsul peč. Da mu ne bi bilo treba plačati odškodnine, skoči tudi on skozi okno in jo udere za čevljarjem. Žena vsa prestrašena teče za njima in vprije: „Vrag, pusti mojega moža“. Čevljar zagleda ob stezi, po kateri je tekkel, grapo, skoči vanjo in se skrije ter prosi Boga, da bi ga vrag ne zapazil.

Dimnikar je pa bežal dalje, ugibajoč, kaj vse to pomeni. Po dolgem času se čevljar opogumi in se spravi ven ter gre hitro domov k svoji ženi, obljublja jo, da ne bo nikdar ob nedeljah in praznikih šival čevljev.

enem: imel sem ga tako rad in še zdaj so mi neskončno dragi spomini na čase, ki sva jih preživela skupaj v mladostni neskrbnosti; dragi so mi spomini na igre, ki sva jih igrala skupaj, na domača pota, ki sva hodila skupno po njih, na najine pogovore, otročje in otroške, na nade, ki sva jih gojila v mladih srcih in jih zaupavala drug drugemu, na naklepe, ki sva jih kovala o prihodnosti in ki so bili tako čudovito lepi, sončni, visokoleteči... Spominjam se in mehko mi je pri srcu.

Spominjam se in obide me otožnost in žalost, težko mi postane pri srcu: davno je vsemu temu, brezskrbni dnevi so odbežali in niso zapustili ničesar lepega in sončnega razen spominov. Mene je odnesel življenje tok daleč od domače vasi. A od vsega onega, o čemer sva sanjala nekdanj z malim prijateljem, kar sva si obetala v mladih dneh, česar sva se veselila s tako radostnimi srci, ker sva menila, da nama itak ne more uiti — glej, od vsega tega mi ni izpolnilo življenje ničesar...

Petrčku je bila usoda milejša: dotaknil se ga je angel smrti, še predno je spoznal prevare in bridkosti življenja, dotaknil se ga je z mrzlo roko, poljubil ga s poljubom, polnim ljubezni in usmiljenja, in mu izpil mlado dušo... Mirno, srečno spava že dolgo vrsto let na domačem pokopališču, majhno telesce njegovo je že prah in pepel, duša njegova pa se raduje v Bogu.

Bolnik piše mladini

V neprespanih nočeh po težki operaciji pri Elizabetinkah v Celovcu sem premišljeval svojo usodo, preteklost, grehe, slabosti in napake. Vse se mi je zdelo tako živo, tako jasno, kot bi se bilo godilo šele pred kratkim, čeprav je preteklo že več desetletij.

Skrbi so podile druga drugo, kakor drvi val za valom na morju na življenjskem potoku. Ostali so le še spomini.

Nekaj dni po operaciji sta pričela duh in pogled uhajati od postelje do postelje. Prišel sem se zanimati za svojo okolico in opazovati bolnike. Nas vse je življenjska borba privedla na bolniško posteljo iz vseh delov dežele v ta mali prostor. Ugotovil sem, da sva bila le dva, ki sva se bližala šestemu križu, vsi drugi pa so bili v najlepših letih od 18 do 45 let.

Zdelo se mi je, da se v tem malem prostoru zrcali žitje in bitje novodobnega človeka dvajsetega stoletja, ki drvi za rekordi. Rekord pri delu, rekord v prometu, pri zabavi, pri uživanju, pri vsem — brez ozira na telo, še manj pa na dušo. Moderni človek hlasta za materijo, za blagom, katerega si hoče čimprej in čimveč nakopičiti in si tako zagotoviti starost brez skrbi. Izgleda, da je to edini namen našega življenja. Izgleda, da telo tej življenjski dirki ni doraslo in zaradi tega toliko raznih boleznih in operacij in to še posebno pri mladih ljudeh.

Pri tem premišljevanju so mi noč in dan udarjali na uho brneči glasovi raznih motorjev in avtobusov, slišal sem ropot obusov. V pozni sobotni ali nedeljski noči pa sem

poslušal hripave glasove mož in žen, ki so zavžili preveč alkohola.

To je slika današnjega živčava na cesti. Moderni človek noče več poznati noči in njenega blagodejnega miru in počitka. Naši predniki in očetje so ta dar Stvarnikov visoko cenili. Novodobni človek za vse to nima več časa in smisla, zato tudi ni več deležen blagodejnih dobrot mirnih noči, ki so našim prednikom dajale neprestano novih moči.

Povsem drugačno sliko pa nudijo sestre elizabetinke, ki nam strežejo. Mogoče bi človeku nikjer drugod ne stopila ta dva sveta tako jasno in izrazito pred oči. Na eni strani mrzli, preračunani, brezsrčni materializem in njegove pogubne posledice na duši in telesu, na drugi strani pa ponižnost, bogovdanost, nesebičnost, ljubezen in požrtvovalnost sester in pomožnih strežnic. Iz ljubezni do Boga in človeka strežejo bolnikom, ki iščejo pri njih zdravja in pomoči. Iz teh obrazov se odraža vedno zdravo veselje, ki ga svet ne more najti. Zdi se mi, da je to veselje Bog prihranil tem sestram, ki s svojim delom in svojo žrtvijo služijo Njemu in ljudem.

Tudi marsikateri bolnik, ki je v svojem življenju hodil povsem druge poti, je našel tu v tej hiši poleg postrežbe in zdravniške pomoči tudi tako pogrešani notranji mir za svojo dušo.

Tudi zdravniki, ki se z veliko ljubeznijo posvečajo bolnikom, zaslužijo vso zahvalo in jim bo le dobri Bog mogel poplačati njihov trud.

L. P.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

Nedelja, 5. junija: 07.20—07.25 Duhovni nagovor. — 07.25—08.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — Ponedeljek, 6. junija: 13.55—14.25 Poročila in objave. Za našo vas. — 18.45—19.00 Slovenske pesmi. — Torek, 7. junija: 13.55—14.25 Poročila in objave. Zdravniški vedež. Kulturne vesti. — Sreda, 8. junija: 13.55—14.25 Poročila in objave. Razvojnne črte slov. proze. — 18.45—19.00 Za ženo in družino. — Četrtek, 9. junija: 07.20—08.00 Solistični koncert. Sodelujejo: M. Lipovšek, G. Radhuber, Jelka Stanič, V. Bukovec, S. Drakšler, D. Cuden, F. Langus in L. Korošec. — Petek, 10. junija: 13.55—14.25 Poročila in objave. Akustični mladinski list. — 18.45—19.00 Športni obzornik. — Sobota, 11. junija: 09.00—10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. (Voščila). — 18.30—19.00 Po dolinah in planinah naša pesem se glasi. Nedelja, 12. junija: 07.20—07.25 Duhovni nagovor. 07.25—08.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

Blagor ti, Petrček, nepozabni prijatelj moj, dragi drug mladih mojih dni...

Bili smo prav za prav sosedje, dasi sta stali hiši dorih deset minut druga od druge. Oče Peterčkov je bil čevljar in muzikant, a je umrl, ko je poskušal Petrček prve negotove korake. Od tedaj je oskrbovala vdova Zemljičevka s štirinajstletno Minko, sestro Petrčkovo, malo posvestice in leseno kolibo in je skrbela za Petrčka...

Se danes ga zrem pred seboj, kakor bi umrl šele pred nekaj dnevi, včeraj šele. Majhen, okrogel, z zdravim zagorelim licem, z velikimi črnimi očmi, ki so gledale v svet božji tako nedolžno in tako veselo. Ko se domislil teh oči, umevam, zakaj je umrl tako zgodaj: te oči niso bile ustvarjene za žalost in za bridke prevare, zato so se zaprle, predno so videle bridkosti in trpljenje življenja... Zlati lasje so se mu svedrali sami od sebe, na rdečih ustnah mu je trepetal skoraj vedno vesel, dobrodušen smehljaj — tak je hodil nekdanj po vasi, tak vstaja še zdaj pred menoj, ko se vračam v mislih v one neizmerno lepe čase...

Bil mi je najljubši izmed vse vaše mladine — in jaz njemu. Gotovo ni minil dan, da ne bi bila skupaj. Še zdaj slišim njegov veseli, zvonki glas, ki me kliče od daleč: „France!“ — „Kaj je?“ — „Ali si naledil mlin?“ — „Ne, naredi nama ga Tonček.“ — „In klopotec naledi tudi?“ — „Tudi!“

(Nadaljevanje prihodnjic)

MLADINA PIŠE:

Slika iz življenja v pismu

... Vendar pa tudi veselih uric ne pogrešam. Tukajšnji posestnik, znanec iz dijaških let, ima lov. Tudi mene so povabil žé večkrat. Nisem se branil in prav ugaja mi lov na zajce in drugo, kajti človek se nekoliko razvedri. Ako ti rečem, da mi je sreča mila in da sem ustrelil že dva zajca in dve jerebici, moraš priznati, da imam poklic za lovca.

V naslednjem ti pokažem sliko nekega lovskega dne: lovski rog trobi, psi nemirno preletavajo cesto, lovci prihajajo skupaj, oblačno nebo in mirno vreme napoveduje ugoden lov. Tudi jaz potegnem čez steno puško dvocevko, žepe napolnim z naboji mi — in hajdi v gore!

Dopolodne je; stojim na svojem postanku, kjer se križajo pota na vse strani. Iz žepa izvlečem debelo rumeno hruško ter zasadi svoje zobe vanjo, menda iz dolgega časa, ker mi tako dolgo nič ni prišlo na vrsto, da bi poskusil svojo dvocevko. Kar začujem po vresju počasne stopinje. Obrnem se, pogledam in glasen smeh zazveni iz tankega grla. V tistem hipu zaženó psi glasno cviljenje, lajanje. In predno se zavem, se požene skokoma čez skalnati rob urmonoga srnica. Kakor veš, sem flegmatičen: toda v tistem trenutku sem bil docela izven sebe. Nevolja se je kuhala v meni, da sem tako po nemarnem zgrešil prihitelo srno, hruška mi je obtičala v grlu, tamizza smrek pa se mi režita naproti dve bitji, na kateri sem toliko mislil kakor na svojo smrt.

„Diabolus rotat!“ mi zakliče porogljivo izza grma moška oseba.

„To je lepo, gospod administrator, da se vam srnice smilijo.“

„Pumf!“ zabobni strel od nasprotnega griča. Srna je padla.

„Da le leži“, odgovorim mirno, „a povem vama, da vidva ne zaslužita, da bi jo jedla, ker sta mi tako zmešala štreno. A povejta vendar, od kod vaju je sapa prinesla?“

Moški je bil Alojzij B., moj prijatelj iz mesta, gospodična pa njegova sestra Mimica. Pravil mi je že večkrat, da me nekoč obišče. In obiskal me je ravno ta dan, ko me ni bilo doma. Ali moja sestra Lizika si je znala pomagati. Poklicala je mežnarjevega dečka, ki jima je pot pokazal do mojega postanka. Sreča je bila, da je še malo snega padlo. Seveda je rog kmalu trobil k povratku in pol ure pozneje smo se vračali z nesrečno srno, z dvema zajcema in z lisjakom.

Lizika je vtem pripravila gorko kosilce, kaj bi ti pravil? Dobro smo se imeli in tudi tebe smo se spominjali.

Tvoj prijatelj.

Moč ljubezni

Kako ženske besedo držijo

Nekoč sta živela mož in žena, ki sta se zelo rada imela. Žena je vedno možu zatrdjevala, da ga ima rada, če bi bilo treba, da umre za njega. Nekdanj pa si je mož zmisllil in je rekel: „Danes zvečer ob 11. uri pride smrt pome. Če me imaš tako rada, pa umri tј namesto menel!“ Nato sta se zmečila, da se bo mož skrtil v peč. Ko je bila 11. ura, so se vrata odprla in v sobo je stopila bela prikazen. Žena se je ustrašila in je misllila, da je smrt. Prvič je rekla bolj natihoma: „Ga ni tukaj, je v peči.“ Prikazen pa se je kar pomikala bliže. Drugič žena glasneje zakliče: „Ga ni tukaj, je v peči.“ A prikazen se je bližala postelji. Žena je misllila, da jo bo smrt vzela in je vtretjič na vso moč zakričala: „Ga ni tukaj, je v peči.“ Prikazen je spustila haljo raz sebe in pred njo je stal njen mož. Mož je spregovoril: „Zdaj vidim, da me imaš res rada.“

IVERI

Ameriški potapljač je na podlagi starih zapisov izračunal, koliko zlata, kovancev in draguljev leži v trehuhih potopljenih ladij na dnu morja. Po njegovih računih je tega blaga za najmanj dve milijardi dolarjev. Največji zakladi so v trehuhih španskih galej, ki so se potopile v 17. in 18. stoletju na poti iz Amerike v Evropo. Cela skupina španskih ladij se je potopila pred otokj Zahodne Indije. Štirinajst galej je vozilo s seboj zlata in srebra v današnji vrednosti 66 milijonov dolarjev. Od tega niso rešili ničesar. Od leta 1642 dalje leži na dnu morja pri Koralskem otočju pred otokom Haiti nadaljnjih 16 španskih galej z zakladi v vrednosti 70 milijonov dolarjev. Rešili so do sedaj le nekaj zakladov v vrednosti štirih milijonov dolarjev.

KSAVER MEŠKO:

Sosedov Petrček

Spominjam se ga često in čestokrat, malega mojega Petrčka. Tako ob tihih, sanjavih večerih in v nočeh brez spanja mislim čestokrat nanj na prijatelja mojih mladostnih dni, na druga mladostne moje sreče.

Čestokrat se spominim nanj in vsakokrat se mi stori pri srcu mehko in otožno ob-

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

Lev Tolstoj:

SKOK (ZGODBA)

Neka ladja je napravila pot okoli sveta in se vračala domov. Bilo je mirno vreme, in ljudje so bili na krovu. Med tem ljudmi se je vrtela velika opica in jih vse zabavala. Ta opica se je zvijala, skakala in se prav smešno pačila, dražila ljudi in, kar je bilo čudovito, videti je bilo — da je vedela, da jih zabava in je bila zaradi tega še bolj razposajana.

Skočila je k dvanaestletnemu dečku, kapitanovemu sinu, mu z glave potegnila kučmo, si jo dala na glavo in se živahno povzpela na jambor. Vsi so se zasmejali, dečko pa je ostal brez kučme in sam ni vedel, ali naj se smeje ali joče.

Opica je sedla na prvi prečnik jambora, snela z glave kučmo in jo začela trgati z zobmi in rokami. Zdelo se je, kakor da je dražila dečka, nanj kazala in mu delala grde obraze. Deček ji je zapretel in nanjo vpil, toda ona je še hudobneje trgala kučmo. Mornarji so se začeli glasneje smejati, deček pa je zardel, slekel jopič in se vrgel na jambor, da ujame opico. V trenutku se je po vrvi povzpela na prvi prečnik; toda opica je bila gibčnejša in hitrejša od njega in se je prav isti trenutek, ko je mislil, da bo zgrabil kučmo, povzpela še više.

„Ne boš mi ušla kar takole,“ je zavpil deček in splezal više. Opica ga je spet vabila

in zlezla še više, toda dečka je že pograbila vnema in ni zaostajal. Tako sta v trenutku dospela opica in deček prav na vrh. Tam na vrhu se je opica stegnila, kolikor je bila dolga, se z zadnjo nogo prijel za vrv in obesila kučmo na konec zadnjega prečnika, sama pa se je povzpela na vrh jambora in se tam zvijala, kazala zobe in se veselila. Od jambora do kraja prečnika, kjer je visela kučma, je bilo dva sežnja, tako da jo je bilo nemogoče doseči drugače, kakor da si iz rok spustil vrv in jambor.

Toda deček je bil ves v ognju. Spustil je jambor in stopil na prečnik ter se lovil z rokami — vsi so oledeneli od strahu.

Samo malo bi napačno stopil, pa bi se na krovu razbil na drobne kosce. Toda čeprav ne bi ne stopil napačno in bi došel do konca in vzel kučmo, bi se mu bilo težavno vrniti in spet doseči jambor. Vsi so molče gledali nanj in čakali, kaj bo. Nena-

doma je med ljudmi nekdo zastokal od strahu. Dečka je ta krik opozoril, da je pogledal navzdol in se zazibal.

Tisti mah je stopil iz kajute ladijski kapitan, dečkov oče. Nesel je puško, da bi streljal galebe. Zagledal je sina na jamboru in zdajci pomeril vanj in zaupil:

„V vodo! Takoj skoči v vodo, sicer bom streljal!“

Deček se je opotekal, toda ni razumel. „Skoči v vodo, alj streljam!... Ena, dve...“ In komaj je oče zavpil: „Tri!“ je deček sunil z glavo navzdol in skočil.

Kakor puškina krogla je plosknilo dečkovo telo v morje. Še preden pa so ga valovi zagrnili, je skočilo v morje dvajset mladih mornarjev.

Čez kakih štirideset sekund — vsem so se zdele dolge — je iz vode priplavalo na površino dečkovo telo. Zgrabili so ga in ga potegnili na ladjo. Nekaj trenutkov pozneje se mu je iz ust in nosu vlila voda in je začel dihati.

Ko je kapitan to videl, je nenadoma zavpil, kakor da bi ga kaj dušilo. Pobegnil je v svojo kajuto, da ga ne bi nihče videl, kako joče.

Najlepše roke

Poznaš lj roke svoje matere?

So ogledalo velike ljubezni in dela. Da pa boš razumel njih govorico, moraš imeti zato oko in srce.

Nikoli brez dela in tako materine roke ne najdejo časa, da bi mislile nase. Ne vedo ničesar o manikiranju. Kjer je delo, tam poprimajo, pa bi bilo še tako težko.

Nosijo razpoke in žulje — kot znak ljubezni. So hrapave in trde, a vendar znajo božati tako mehko.

Materine roke — vele in zgubane — so najlepši in najdražje na svetu. So častitljive, četudi so uvele in zgrbančene.

Bog sam jih je ustvaril.

Pijanec se opoteče. Mnogi se hudujejo nad njim, nekateri se smejejo, suroveži se rogajo. Pa pridrobi drobnih korakov dekete, katere glasek začivka: „Očka!“ ter se zaupno oprime moževne desnice.

Reveč se vzdrami iz omotice. Srepe zre na roko svojega otroka, ki je tako majhna, tako mežna in nedolžna. Otroka, ki gre brez obotavljanja z njim z roko v roki, je premlad, da bi vedel, v kakšnem stanju je oče. Kmalu pa pride grenko spoznanje.

Večkrat sem opazoval roke zdravnika, od

mnogokratnega umivanja in razkuževanja trdo in razpokano kožo. In vendar se mi zde zdravnikove roke najlepše moške roke. Podobne so duhovniškimi. Blagoslov lije iz njih. Podnevi in ponoči so v službi trpečega človeštva. Često zagrabijo boleče, morajo rezati in žgati, pripravljene pa so vedno, da pomagajo in zdravijo, rešujejo in podaljšujejo življenje.

So služabniki vseh, ne ozirajo se na družabno stopnjo pomoči potrebnega.

So umetno božje delo.

Dolge, ozke in blede leže na odeji. Več let že ne opravljajo dela. Zaradi dolge boleznine leže negibno, trudne in brez moči.

V svetlih pomladanskih dneh, ko se znova obuja življenje, se zdrznejo in zatrepčejo, a morajo ostati mirne in brezdelne. V dolgih nočeh brez spanja se krčijo in čutijo borbo duše, ki se vzpenja proti „neozdravljivosti“.

Dotaknil se jih je mir. Rožni venec se vije okoli prozornih prstov, ko se sklepajo v molitvi za druge. Tudi to je delo, najplemenitejše, najvišje, najbolj nesebično.

Postale so božja umetnina.

Tudi tebi je daroval Stvarnik dvoje rok.

Ko pripravljam vrt

Ko pripravljam vrt

za obilno žetev tega leta,

ki iz znoja, žuljev se obeta,

v prispodobni obmolčim:

Glej, na mizo sem položil prt,

da poset z nebes dobim!

Saj vse moje grede

bo ogrožal še plevel,

kot da k mizi sede

nekdo, ki bo klel

in pomnožil zmede, bede,

kjer je uk ozelenel!

Sončnih le poljubov, pridnih rok

potrebuje moja leha; —

s sleherne naj mize zruva Bog

ves plevel strasti in greha;

vzrase naj sreča

vselej cveteča!

Valentin Polanšek

Ladja morskega roparja

Prevod iz angleščine

(18. nadaljevanje)

Ta prizor se je pa kmalu spremenil. Ladja se ni mogla več ustavljati sili valov in naenkrat je Francisco zapazil, kako se je na sredji prelomila in sta se prevrnila obadva dela. Nastal je boj za življenje in smrt. Stotine ljudi je plavalo po razburkanem valovju in se borilo za obstanek. Bele pene so bile pomešane s črnimi glavami zamorcev, ki so poizkušali splavati na peščeni otok. Bil je strašen prizor, videti toliko ljudi, kako so jih valovi preplavljali in metali sem in tja — toliko ljudi, ki so stali na pragu večnosti. Ko so bili že čisto blizu obrežja, kamor so jih vrgli valovi, pa sta jih odtekajoča voda in tok zopet splavila daleč nazaj v morje; in od množice, ki je plavala izpočetka, je izginila v valovih za vedno skoro polovica. Strahoma je gledal Francisco ta prizor in opazil, da se je njih število krčilo vedno bolj in da še nobeden ni prišel do brega. Naposled je pograbil jadrene vrvi s svojega čolna, ki so ležale blizu njega, ter hitel k obrežju, da pomaga, kolikor more; in njegovi naporji niso bili zaman. Ko so valovi vrgli na suho telesa, v katerih navidezno ni bilo niti iskrice življenja, in bi jih zopet odplavili s seboj v morje, jih je zagrabil in zvelkel na suho v varno zavetje; in to je delal toliko časa, dokler ni ležalo petnajst zamorcev na bregu. Bili so izmučeni in nezavestni, vendar niso bili mrtvi in mnogo prej, nego je potegnil zadnjega na suho, se jih je že zopet zavedelo mnogo tistih, ki jih je bil prej rešil, četudi jim je pri tem pomagala samo sončna toplota.

Francisco je hotel še nadalje izvrševati to delo usmiljenosti, toda valovi so razbili prelomljeno ladjo na tisoče koscev in vse obrežje je bilo pokrito s tramovi, z deskami in blagom. Te stvari so valovi metali na suho ter jih zopet odplavili s seboj. V kratkem je postal od udarcev teh ostankov popolnoma nezmožen za nadaljnje delo in se je zgrudil upehan na pesek. In res, vsi nadaljnji poizkusi bi bili zaman. Vsi oni, kar jih je bilo na ladji, niso potrebovali nobene pomoči več. Francisco je stopil tistim, ki jih je bil rešil, dvanaest izmed njih se je bilo zavedelo, in sedeli so s prekrižanimi nogami; ostali pa so ležali še vedno v nezavesti. Nato se je Francisco vrnil na griček, kjer je imel svoj zaboj in živež, se vrgel na tla in gledal ves prizor.

Veter je ponehal in sonce je lepo sijalo. Tudi morje ni več tako zelo gnalo valov, ki so se polegli, in ker jih ni več naganjala moč orkana, so valovali bolj zmerno, ne več tako divje in silovito kakor pred malo urami. Vse obrežje je bilo kar posuto z razbitinami ladje, deskami in s sodi za vodo in vsak trenutek je bilo videti, kako so se v razpenjeni vodi prikazovala trupla zamorcev in zopet izginjala.

Dolgo uro je Francisco gledal in premišljal, potem pa se je zopet napotil tja; kjer so sedeli rešenci, komaj trideset korakov od njega. Bili so slabotne, suhe rasti, toda ker so spadali k rodovom, prebivajočim ob obrežju, in ker so bili že izza mlada vajeni biti v vodi po ves dan, so se rešili laže kakor ostali sužnji, ki so jih bili prignali iz notranjih dežel, ali pa evropski mornarji, ki so vsi poginili.

Videlo se je, da so Afrikanci kmalu zopet zadobili svoje moči v sončni gorkoti, ki je

bila tako neznošna za Francisca, ter se jeli pogovarjati med seboj. Vsi so zopet oživel, samo zanemarjali so one, ki so najbolj potrebovali pomoči. Francisco jim je dajal razna znamenja, toda niso ga razumeli. Vrnil se je na grič, nalil vode v vrč in ga jim prinesel. Ponudil ga je enemu izmed njih, ki je hlastno segel po njem. Voda je bila nekaj posebnega, kar so le malokdaj dobivali na suženjski ladji. Pil je z veliko slastjo ter bi bil popolnoma izpraznil vrč, da mu ga ni Francisco vzel ter ga ponudil drugemu. Trikrat ga je moral napolniti, preden je dal piti vsem. Nato jim je prinesel nekoliko prepečenca ter jih zapustil, zakaj izprevidel je, da mu utegnejo vzeti vso zalogo živeža in jo použiti. Zaradi tega je zakopal sode z vodo in živežem pol črevlja globoko v pesek; vse to je storil, ne da bi ga bili videli zamorci, ki so ostali še vedno na svojem mestu. V tem je tudi sonce zopet zašlo. Francisco je kmalu sklenil, da naredi s pomočjo zamorcev iz ladjinih ostankov splav in poizkusi dospeti do obrežja. Nato je legel drugič na tem pomenjlivem kraju, se priporočil varstvu vsemogočnega Boga in kmalu trdno zaspal.

Šele ko so topli sončni žarki posijali na mladeniča, se je prebudil. Bil je zelo ntrujen od naporov in trpljenja prejšnjega dne in tudi radi tega, ker prvo noč ni bil zatisnil očesa. Vstal je in sedel na zaboj. Kako ves drug prizor se je sedaj nudil njegovim očem! Ocean je bil miren, nebo čisto, jasno in nit najmanjšega oblaka ni bilo videti na nebu. Obzorje je bilo čisto in ravno; rahel vetrič je pihljal nad temnomodrim morjem, iznad katerega se je zopet vzdigoval peščeni otok v isti velikosti kakor onega dne, ko je stopil Francisco prvič nanj. Toda

Lipa in pokopališče pri sv. Jakobu v Koprivni

Med visokimi gorami Olševo, Peco in Ratiho, kjer meji Koroška na Štajersko, stoji na robu strmega hriba cerkev svetega Jakoba. Dasiravno je na hribu samo kamenje in je prsti komaj za eno ped, je na pokopališču prst globoka in tako rahla in čista, kot da bi bila presejana. Pred cerkvijo pa stoji veličastna stara lipa, ki jo šest mož komaj obseže, in razprostira proti nebu svoje že trohljive vrhove.

Veseli Koprivci se tukaj ob nedeljah in praznikih po končani službi božji prijazno zbirajo okoli svojega dušnega pastirja in vse reči med seboj po stari slovenski navadi pod lipo poravnajo, preden se razidejo na svoje, po hribih naokoli razmetane domove. Če pri takem shodu priljudno stopiš med priproste gorjance in se začneš čuditi stari lipi, se ti bo kmalu približal kak starček in ti povedal tole zgodbo:

„V starih časih, ko so naši dedje zidali cerkev, je živel v tem kraju skesan in spokorjen razbojnik. Naloženo mu je bilo za pokoro, da mora pri treh hlebcih kruha skupaj znositi in presejati vso prst, ki jo je treba za pokopališče. Urno in brez tožbe se je lotil dela. Počasj je rasel kup in marsikatera kaplja vročega potu, marsikatera solza resničnega kesanja je namočila suho prst. Naposled je delo vendar dovršil; a stradanje, težko delo in žalost so ga tako oslabil, da je čisto onemogel.

Ko vidi, da se mu bliža zadnja ura, pokliče ljudi k sebi in jim reče: „Preljubi sosede, dostikrat sem vas žalil, dosti krivic sem vam stori! Vendar odpustite skesanemu grešniku, ki umira. Ko umrem, vsadite na moj grob te tri šibe. Ako se primejo in ozelené, se veselite in Boga hvalite; ako se posuše in ne požene zelenih mladik, prosite božje milosti zame!“ — Ko je to izgovoril, je izdahnul svojo dušo.

Pokopali so ga, ker je bil očiten grešnik, pred vrata pokopališča in vsadili tri lipove šibe na njegov grob. Pri priči so začele zeleneti. Rasle in debelile so se tako dolgo, da so se zrasle v eno deblo. In to je lipa, ki jo tukaj vidite. Še je videti, da je iz treh debel zrastle, ker ima tri vrhove.“

(Po „Slovenski Bčeli“ iz l. 1853).

Čemu služijo? Nečimurnosti, brezdelju? Ali pa so v službi ljubezni in dolžnosti?

Po božji volji naj bodo nosilke blagoslova.

(Dalje prihodnjik)

„Jaz sem bil zraven“

tako se je glasil naslov neke oddaje v radiu na Poljskem. Radijski napovedovalec je opisal odkup živine na državni odkupovalni postaji nekje na deželi:

Radijski napovedovalec: „Dragi poslušalci, prispeli smo na državno nakupovalno postajo za živino. Dvorišče je polno kmečkih vozov in živine. In vedno novi vozovi, nabasani z lepo rejanimi prašiči, prihajajo. Kmetje priganjajo pitane vole in trume ovac. Skoraj vse prebivalstvo tega področja se je zbralo, da odda svojo živino, kot predvideva pridelovalni načrt. Uradniki urno tehtajo živino in izplačujejo kmetom denar. Sedaj se je približal k tehtnici Franci Vasik, svobodni kmet, ki vodi svoj dragoceni pridelek, prašiča ki tehta najmanj 250 kil... In lepo vsoto denarja je dobil zanj. Odpravlja se v mesto, da nakupi mnogo lepih in koristnih reči za svoj dom z denarjem, ki ga je dobil za prašiča... Vprašali smo kmeta Vasika, kako kaj on misli. Dejal nam je, da je zelo zadovoljen in da je sklenil, da bo prihodnje leto redil še več živine za državo.“

Istemu prizoru pa je prisostoval tudi dopisnik časopisa „Głos Szezcinski“, ki pa je moral ta dan biti najbrž slabe volje, kajti

on je gornji prizor takole opisal v svojem listu:

Casopisni poročevalec: „Čakal sem dobro uro in niti en kmet se še ni prikazal. Ravnatelj in uradništvo nakupovalne postaje so me tolažili, da bo konec koncev vendarle kdo prišel. Zares, nekdo se je prikazal na vratih. Videl sem kmeta z vozom, na katerem je čemerno čepel star, koščen prašič. Delavci nakupne postaje, so si zavihali rokave in zložili četrtonožno žival na tehtnico. Kazalec je pokazal 150 kilogramov. Uradnik je dejal, da žival spada v deveto kategorijo, drugi uradnik je izplačal kmetu 750 zlotov (poljski denar), a tretji je vse skupaj zabeležil v velik kompliciran formulir.“

Vasik, videč denar, je glasno zarobantil in odšel proti mestu. Stopil sem za njim in sem ga vprašal, kaj namerava kupiti za ta denar.

„Najprej bom plačal zavarovalnino proti požaru, kupil bom gumijaste čevlje za moje otroke, a ostanek bo ravno za ‚frakelj‘ žganja, tako da me ne bo zeblo.“ — Krepko je zaklel in odšel brez pozdrava.“

Radijska postaja pa ima svoj mesečni list,

v katerem ponatiskuje najbolj posrečene oddaje preteklega meseca in tako je objavila tudi poročilo svojega napovedovalca o odkupu prašičev.

Našel se pa je nekdo, ki je obe poročili bral in pisal glavnemu uredniku lista „Glas szezcinski“.

Neprevidnega, preveč odkritosrčnega poročevalca časopisa so poklicali na odgovor in le s težavo se je izmuznil.

Zanimivosti

Švicarski zdravniki proti bonbonom, ki vsebujejo likerje. Švicarski čokoladni bonboni, ki vsebujejo likerje, so tudi pri nas dobro znani, saj so v čokoladni industriji Švicarji znani po celem svetu. Pred kratkim pa je državna komisija za prehrano izdala proglas na starše, da naj pazijo, da njihovih otroci ne bodo uživali bonbonov z likerji. Izgleda, da je poraba teh slaščic med otroci zelo razširjena. Komisija pravi v svojem poročilu, da alkohol tudi v malih količinah kvarno vpliva na organizem doraščajajoče mladine.

Najnovejša zdravila za jetiko omogočajo zdravljenje na domu, in ni več neobhodno

potrebno pošiljati bolnike v sanatorije. Ravnatelj bolnice v Denverju (USA) Noah A. Alter je izjavil, da je zdravljenje v bolnicah sicer tudi vnaprej priporočljivo, vendar je ob primerni oskrbi, mogoče doseči ozdravljenje tudi na domu, s pomočjo novih antibiotičnih zdravil. — Z ozirom na to so izpraznjena mesta v bolnicah in sanatorijih dali na razpolago za obolele na raku.

Vedno nova zdravila iz gob. Kot je znano penicilin in streptomycin pridobivajo iz posebnih rastlin, ki spadajo v vrsto gob. To so antibiotična zdravila. Angleški zdravnik Sir Howard W. Florey je na sestanku zdravnikov v Oxfordu na Angleškem poročal o novi gobi, ki jo je odkril v področju vzhodnega Sredozemskega morja, iz katere je mogoče proizvajati sedem vrst antibiotičnih zdravil. Nova zdravila bodo posebno koristna pri zdravljenju tifusa.

Bolj dolgo bomo živeli, so sklenili zdravniki na zborovanju v Los Angeles (USA). Glavno predavanje je imel prof. dr. Martin A. Hoffmann z univerze McGill v Montrealu, ki je izjavil, da si mora zdravniška znanost postaviti za cilj podaljšanje dobe človeškega življenja na 120 let. V zadnjih desetletjih se je znanosti posrečilo podaljšati povprečno dobo človeškega življenja za približno 20 let, a zdravniki s tem še niso zadovoljni.

MALI OGLASI
 VSAKA BESEDA STANE 1.10 S (IN 10% DAVKA)
 Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

KINO
CELOVEC-KLAGENFURT STADTTHEATER
 3. do 6. 6.: „Clivia“
 7. do 9. 6.: „Cornelia tut das nicht“
PRECHTL
 3. do 6. 6.: „Waldrusch“
 7. 6.: barvni film „Ali Baba“ (1001 Nacht à la Fernandel)
VOLSKINO
 4. do 6. 6.: „Die Hexe“ (ni za mladino)
 7. do 9. 6.: „Der Mann meines Lebens“ (ni za mladino)
PLIBERK
 4. do 5. 6.: „Solange Du da bist“ (za mladino nad 14 let)
 8. do 9. 6.: „Der Wildschütz“ (ni za mladino)

ŠIVALNE IN PLETILNE STROJE GRUNDNER
 Celovec Wienerg. 10

Plašči iz balonske svile, dežni in za motoriste najceneje v strokovni trgovini V. TARMAN, Celovec-Klagenfurt, Völkermarkter Strasse Nr. 16.

Crke za portal pri Jenoch, Klagenfurt, Herengasse 14.

Sanitarne naprave, centralne kurjave, vodovodne napeljave **ANDLINGER**, Celovec Adlegasse, tel. 20-52. Strokovni nasveti in brezplačni proračuni. Dobave po tovarniških cenah. Električne črpalke. Vse na zalogi.

OČALA OD SEKERKA drž. izpr. optik. Dobavitelj vseh bolniških blagajn. Celovec-Klagenfurt, St.-Ruprecht-Strasse 18

Obleke vseh vest pri FERTALA
 Moške obleke od S 280.—
 Damske obleke od S 29.90
 Damski balonski plašči od S 198.—
 Moški balonski plašči od S 210.—
FERTALA tekstilna roba ŠMOHOR

Osi za priklopnike, železna platišča (Felgen), vzmeti, enosni priklopniki, rabljenje, poceni pri: **Nakup rabljenih avtomobilov.** Schrottrtrieb Rumwolf, Klagenfurt, Flatschacher Strasse 18, telefon 37-78.

Inserate
 lahko naročite pri nas tudi **telefonično**
 Če je pa besedilo obširnejše ali oglas bolj kompliciran, lahko naročite telefonično našega zastopnika, ki se takoj zgleda pri Vas, da Vam pomaga z nasvetom in preveč naročilo.
 Naša telefonska številka 43-58

Telefonisch
 können Sie jederzeit Ihre Inserate bei uns aufgeben. Falls der Text umfangreicher oder die Anzeige komplizierter ist, können Sie telefonisch unseren Vertreter bestellen, der sofort zu Ihnen kommt, um Sie zu beraten und Ihre Werbung mit Ihnen zu besprechen. Unsere Nummer 43-58

Vsak teden nove pošiljke raznih avto-vozov samo Kā. Autozentrale **POTUZNİK**, Celovec-Klagenfurt, St.-Ruprecht-Strasse.

INGSTE WERKE, Klagenfurt, 10.-Oktober-Strasse 4. Električne stvari motorje, inštalacijski material, stroje za kuhinje, umivalne stroje. Izdelek Graz Werdorf.

Noch gesünder als Milch? Ja, Milch mit Kathreiner*
 * Denn Kathreiner lockert die Milch auf wie die Hefe das Brot und macht sie viel flaumiger, daher leichter verdaulich. Für Säuglinge ist das geradezu wichtig wie für alternde Menschen. Und wie er allen schmeckt!

En starček je biv, je SCHLEPPE rad piv, dolgo je živ!

Pijte „**PAGO**“ brez konzerviranja in brez barve

Drobljenje avtomobilov, nakup in prodaja kosti, papirja, starega železa in vseh vrst metalov ter starega materiala samo **Hugo Mundspurger** trgovina z železom, metali in stroji telefon 43-46
 Celovec, Alois-Schaderstr. 7 —PLAČAM NAJVIŠJE CENE!—

WALCHER CELOVEC-KLAGENFURT, 10.-Okt. Str. priporoča poceni: plašče iz balonske svile — kostume — bluze — obleke — dečke — moške obleke — športne sakoje.

Dvokolesa (bicikli) od 780.— S naprej in več kot 60 drugih modelov najdete pri **Truppe & Ermann** BELJAK-VILLACH, Widmang. 41 Vogel Kirchenplatz.

DAMSKÉ PLASČE MOŠKE OBLEKE najboljše kvalitete in kljub temu poceni pri **Pleikner OHG.** BELJAK, HAUPTPLATZ NR. 28

Če želite
 ► službo dobiti ali nuditi
 ► stanovanje najeti ali dati v najem
 ► hišo kupiti ali prodati
 ► avto kupiti ali prodati
 ► motorno kolo kupiti ali prodati
 ► zakonskega druga poiskati
 ali če želite nekaj, česar ne morete dobiti v krogu Vaših znancev dajte oglas v

Naš tednik-Kronika
 To je NAJCENEJŠA in NAJUSPEŠNEJŠA POT do izpolnitve Vaših želja

 Kolesa, motorji, lastna delavnica za stroje, delo solidno in poceni v znani celovski mehanični delavnici. Zanesljivi odjemalci dobijo tudi na obroke. **Johann Novak** MEHANIČAR IN KLJUČAVNICAR KLAGENFURT, Feldmarschall-Konrad-Platz 1

Oglašuj v našem listu!

Čemu ste v skrbeh, če boste še dobili „Naš tednik — Kronika“ v trafiki ali pa morda pri sosedu! Izpolnite to naročilnico in naš list dobite na dom!

Tu odrežite in pošljite kot tiskovino v ku verti na naš naslov (Celovec - Klagenfurt, Viktringer Ring 26)!

Kot naročnik dobite naš list hitro in zanesljivo!

Naročilnica

S tem naročam list

„Naš tednik — Kronika“

Plačilne možnosti: mesečno 4.— šil. za tuzemstvo. Pri plačilu za pol leta ali celo leto dobite popust.

Ime:

Naslov: (prosimo, da točno navedete tudi pošto!)

Datum:

(Podpis)